

1 srijeda, 12.11.2008.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 14.22h
6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite.
7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju otvara zasjedanje.
8 Izvolite sjesti.
9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan svima. Molim sekretara da
10 najavi predmet.
11 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet
12 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih*.
13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Svi optuženi su prisutni. Za tužioca,
14 gospodin McCloskey i gospodin Vanderpuye. Što se tiče Odbrane, vidim da je
15 odsutan gospodin Nikolić, zatim gospodin Bourgon. I to je sve. Ostali su
16 prisutni.
17 Dobar dan, svjedoče.
18 SVJEDOK: Dobar dan.
19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobrodošli ponovno u ovu sudnicu.
20 SVJEDOK: Hvala.
21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Jeste li uspjeli da odete kući tokom
22 prekida?
23 SVJEDOK: Jesam.
24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada ćemo nastaviti. Nadamo se da ćemo
25 danas i završiti sa Vašim svjedočenjem. Ako se dobro sjećam, počeli smo,
26 gospodine Ostojiću, sa Vašim unakrsnim ispitivanjem.
27 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ja sam počeo.
28 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda možete nastaviti.
29
30

1 SVJEDOK: BRANISLAV RISTIVOJEVIĆ [nastavak]

2 Unakrsno ispituje g. Ostojić: [nastavak]

3 P: Dobar dan, gospodine. Prošle nedelje smo počeli da razgovaramo o
4 Vašem... o nekim delovima Vašeg izveštaja. Nisam dobio odgovor na jedno pitanje.
5 Rekli ste mi prošle nedelje da Vam nije dobro poznata vojna terminologija. To je
6 bilo na stranici 27999. Rekli ste nam da niste vojni vještak - na istoj
7 stranici, stranica 7 do 8. Također ste nam rekli da niste dobili niti vidjeli
8 bilo kakve izvještaje od policije - to je na stranici 28001. Zatim, što se tiče
9 činjenica o kojima ste svjedočili o Srebrenici, o tome da je u julu 1995. neko
10 naredio; rekli ste nam da ste imali saznanja samo... saznanja obične osobe koja
11 je pratila medije. To je bilo na stranici 28007, redak 18 do 21.

12 Najzad, rekli ste nam da niste znali kada je počela neprijateljska
13 ofanziva niti kad se završila - na istoj stranici, 28007. Ponovili ste na
14 stranici 28009, u retku 10, da ne znate sve činjenice s tim u vezi.

15 Prošlog petka sam Vas pitao kakva stručna znanja imate. Mislim da nisam
16 dobio odgovor na to pitanje - na stranici 27999. Da budem korektan i da bolje
17 shvatim Vaš izvještaj, možete li nam reći svojim riječima kakva imate stručna
18 znanja s obzirom na ovo što sam Vam upravo naglasio iz Vašeg prethodnog
19 svjedočenja?

20 O: Da. Ja ako sam razumeo kad ste mi prošli put postavili pitanje, znači
21 postavili ste mi pitanje da li znam kada vojna ofanziva počinje i završava. Ja

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sam tako razumeo Vaše pitanje. Ja mislim da sam u tom smislu, znači, rekao da
2 nisam neko ko poznaje terminologiju vojske. Znači, u smislu da znam da je to
3 vojni termin "ofanziva", je l' tako; ali kad ona počinje i završava, to stvarno
4 ne mogu da budem od pomoći ovom časnom Sudu ni Vama. Je l', kažem vojnu
5 terminologiju - tako sam ja razumeo Vaše pitanje - da li poznajem, znači tu
6 vojnu terminologiju, to ja stvarno ne znam. U tom smislu, znači ne mogu da budem
7 od pomoći.

8 P: A kakva imate stručna znanja, gospodine? To bih htio da znam u ovom
9 trenutku.

10 O: Ali hoćete da Vam izložim moj CV na primer? Je l' može tako? Ja se
11 bavim, znači, konkretno predajem krivično pravo na Pravnom fakultetu
12 Univerziteta u Novom Sadu. To je u Republici Srbiji. Takođe imam još jedan
13 opcionu predmet, zove se međunarodno krivično pravo. U rangu sam akademskom
14 zvanju docenta u toj oblasti. To je, mislim da sam rekao, znači prvo osnovno
15 nastavničko znanje u Republici Srbiji. Ne znam da li ili šta Vas više
16 interesuje, mislim.

17 P: U redu. Imao sam priliku da pročitam Vašu biografiju i imam s tim u
18 vezi par pitanja. Vi kažete da ste bili savjetnik premijera Republike Srbije
19 2007. godine, da li ste i dalje savjetnik premijera?

20 O: Ne.

21 P: Kada je to završeno, ta Vaša funkcija?

22 O: Šta da Vam kažem, 2007. ili 2008., znači, možda... ja mislim 2... u
23 dva navrata sam bio. U dva navrata 2008., sada, ja mislim u martu, aprilu... Ne
24 smem tačno datum da Vam kažem. Proleće ove godine sam završio da obavljam,

25

26

27

28

29

30

1 prestao da obavljam tu dužnost.

2 P: To je bilo za Vojislava Koštunicu, zar ne?

3 O: Da. Premijer je bio doktor Vojislav Koštunica, da.

4 P: Da li ste ikada bili u organizaciji po imenu *Obraz*?

5 O: Ne, ne. Znam koja je to organizacija iz medija u Srbiji, ali nisam
6 nikad bio član te organizacije.

7 P: Dobro. Imam neke informacije, možda ćete ih potvrditi ili negirati -
8 kako sam ja shvatio, Vi ste se kandidovali za gradonačelnika Novog Sada na
9 posljednjim izborima. Da li je to tačno?

10 O: U gradu, da. U mom gradu ja sam bio kandidat za gradonačelnika. Da,
11 na izborima. To je bilo ove godine, letos, proletos, u maju, junu - kad su
12 izbori bili? U maju. Bio sam kandidat za gradonačelnika, da.

13 P: Kada smo Vas potražili na *Googleu* pročitao sam da se radilo o jednom,
14 i desio se jedan incident 11. aprila. Znači, došlo je do uklanjanja nekih
15 postera i propagandnih materijala koji su se odnosili na Međunarodni krivični
16 sud. Da li je to tačno?

17 O: Nemam pojma. Mislite da to ima neke veze sa mnom? Je l' to hoćete da
18 kažete, ili...?

19 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Može li kolega da ponovi pitanje,
20 mislim da smo dobili pogrešan prevod?

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Trenutak, profesore i gospodine
22 Ostojiću.

23 Gospodine Lazarević? U čemu je problem, gospodine Lazareviću?

24

25

26

27

28

29

30

1 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Mislim da prevod nije bio tačan u vezi
2 s ovim incidentom koji se navodno desio.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hoćete li nam objasniti, molim Vas,
4 gdje je bila greška u prevodu?

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Kolega je rekao: "Sudjelovali ste, bili
6 ste umiješani u incident." A to je rekao kolega, a to nije bilo prevedeno.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Još uvijek ne shvatam.

8 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Mislim da to možemo razjasniti.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako je bio pogrešan prevod moramo da
10 znamo šta je to bilo. Oprostite što prekidam Vaše unakrsno ispitivanje, ali ovo
11 se mora razjasniti.

12 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Možda da objasnim. Svjedoku nije bilo
13 prevedeno da je on lično sudjelovao u incidentu. Zato sam intervenisao.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi u transkriptu imamo ono što je
15 tačno.

16 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Da. Tačno je u transkriptu, ali ne u
17 prevodu.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine profesore, ja ću uraditi
2 sljedeće: ja ću Vam pročitati njegovo pitanje i Vi ćete dobiti priliku da
3 odgovorite.

4 Pitanje u transkriptu, a kako sam razumio nije Vam bilo u potpunosti
5 prevedeno glasi, sljedeće:

6 "Ja sam shvatio, nakon što sam pročitao i kada smo potražili na *Googlu*,
7 podatke o Vama došli smo do nekih elemenata. Na primjer, da ste sudjelovali u
8 jednom incidentu koji se desio 11. aprila, gdje ste došli do jednog štanda sa
9 informacijama i uklonili postere i propagandne materijale koji su se ticali
10 Međunarodnog krivičnog suda. Da li je to tačno?"

11 Prije nego što odgovorite, dat ću gospodinu Ostojiću priliku da potvrdi
12 da li to želi dalje da razjasni, da li želi nešto da promjeni?

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Mislim da će biti prihvatljivo ovako kako
14 ste Vi to pročitali.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda je na Vama.

16 SVJEDOK: Da, da. Razumeo sam pitanje, konačno. I ne, zaista nisam
17 učestvovao u ni u kakvom takvom incidentu. Iskreno da Vam kažem, ne znam ni da
18 se tako nešto desilo. Obzirom na datum koji kažete, 11. april, mislim da je tada
19 izborna kampanja bila u toku. Ali ja se zaista ne sećam da na lokalnim izborima
20 u Novom Sadu uopšte bilo ičeg takvog o čemu Vi govorite.

21 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

22 P: U redu. Pokazat ću Vam jedan dokument, ali prije nego što to uradim,
23 da li Vam je poznata osoba po imenu Jelena Gregorić koja je predsjedavajuća

24

25

26

27

28

29

30

1 osoba Liberalne stranke i koja je bila napadnuta i prebijena 8. aprila u Novom
2 Sadu?

3 O: Ne poznajem ali tu stranku znam. Učestvovali su na izborima, ali
4 gospođu koju Vi spominjete, ne znam.

5 P: Jedno malo pitanje, ali da bi bio korektan prema Vama, pokazat ću Vam
6 jedan članak u kojem se kaže da on potiče od Komiteta za ljudska prava, "Kršenje
7 ljudskih prava broj 6". U dnu stoji: "Podrška Instituta otvoreno društvo."

8 Molim da se svjedoku pokaže verzija na B/H/S-u, da se stavi na
9 grafoskop, a skrenut ćemo pažnju na pasuse 6 i 7.

10 SVJEDOK: Aha, da, evo piše 7. Stavljaju moje ime i kažu da sam upao i
11 pobacao propagandni materijal na zemlju i pocepao postere sa zida. Ne, ne, to
12 nije tačno, ovo što se u tački 7 meni pripisuje.

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

14 P: Da li znate nešto o tome?

15 O: Znam. Da. Jedan čovek iz druge stranke - ona se zove Nova Srbija - je
16 uradio to. Da li Vas interesuje njegovo ime?

17 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Dok smo kod ove teme, možda da kolega
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 razjasni gdje se ovdje spominje Međunarodni krivični sud, jer svjedoku je rečeno
2 da je uništen propagandni materijal, odnosno da je ovaj svjedok uništio
3 propagandni materijal koji se odnosi na Međunarodni krivični sud?

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić.

5 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] To je nastavak na moje sljedeće pitanje.
6 Trebalo je da ga razložim, ali htio sam da znam da li je on sudjelovao u takvom
7 incidentu.

8 P: Da li Vam je poznata činjenica da taj propagandni materijal, da je to
9 bio materijal koji se odnosio na Međunarodni krivično sud, odnosno na ovaj Sud?

10 O: Ne.

11 P: Kako se zove gospodin koji je sudjelovao u tom incidentu?

12 O: Basta, Rade Basta.

13 P: U redu.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Iz koje stranke je on?

15 SVJEDOK: Nova Srbija.

16 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Mislim da sam završio s ovim dokumentom.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] No, prije nego što kažete da ste
18 završili, malo je nejasno kako se mogla desiti ovakva greška u ovakvom jednom
19 dokumentu. Da li postoji neki razlog iza svega ovoga?

20 SVJEDOK: Ima, ima razlog. Ja sam bio svedok toga. Ja sam video kad se to
21 desilo. Da li je neko hteo namerno da mene stavi u kontekst toga što se desilo,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ja to mogu samo da pretpostavim. Ne mogu, znači da znam tačno. Ali greškom je
2 neko mene stavio. Za ovaj dokument koji mi je gospodin Ostojić pokazao, nisam ga
3 nikad video. Ali da je pogledao, recimo dnevnu štampu koja je izašla tih dana u
4 Novom Sadu video bi prava imena, ne bi imao potrebe da čita, znači, ovaj
5 izveštaj. U dnevnoj štampi je izašlo tačno ko je šta u radio. To je bilo na
6 raskrsnici tržnog centra - Mercator se zove, ako je to sad značajno, mislim za
7 ceo slučaj.

8 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Mogu li da nastavim?

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete.

10 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

11 P: Još uvijek ne vjerujem, Sud će me ispraviti ako griješim, videli smo
12 Vašu biografiju. Ali konkretno u ovom slučaju ja sam pregledao neke dokumente,
13 kakva su Vaša stručna znanja? Vi ovdje niste kao vojni vještak. Ako shvatam, Vi
14 ste docent. Studirali ste pravo. Šta su zapravo Vaša konkretna stručna znanja i
15 Vaše specijalnosti?

16 O: Pa evo, kažem Vam, predajem krivično pravo i kao opcionu predmet,
17 međunarodno krivično pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu. Sad,
18 jedino sad ne znam dalje da Vam izlažem plan i program predmeta koje predajem.
19 Mislim, ne znam kako, ovaj mislite da idem? Šta dalje da Vam kažem? Mogu da Vam
20 navedem evo jedan primer: Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju, njeno
21 odelenje u Srbiji kada treba da angažuje nekog da sudijama Veća za ratne zločine
22 pri Okružnom sudu u Beogradu održi neka predavanja ili recimo tužiocima,
23 Tužilaštvo za ratne zločine angažuje profesora Josipovića iz Zagreba i mene iz
24 Novog Sada. Je l' Vi mislite da bi oni to uradili da sam ja neko ko ne poštuje
25 ovaj Sud ili da sam neko ko - ne znam - cepa materijale koji imaju veze sa ovim
26 Sudom i slično? Pa valjda OEBS u Srbiji zna koga angažuje za te stvari.

27

28

29

30

1 P: Dobro. Da li je pretpodčinjavanje jedna od tema za koju Vi kažete da
2 je u domenu Vaših stručnih znanja? Dakle, govorim o temi pretpodčinjavanja.

3 O: Analiza zakona može da b...

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Gospodine Lazareviću?

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Pitanje pretpodčinjavanja se odnosi na
6 zakone. Mislim da bi trebalo reći svjedoku to. Jer mislim da je ovo nešto što je
7 regulisao zakon, a on je taj koji je analizirao pravne propise u Republici
8 Srbiji. Mislim da je on taj... u Republici Srpskoj. I on treba, i da je to
9 objasnio u svom nalazu vještaka.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da nema velike razlike u tome.
11 Tako da možete nastaviti, gospodine profesore.

12 Čuli ste šta je rekao gospodin Lazarević.

13 SVJEDOK: Da. Ja ono što sam rekao i prošli put, mislim, to mogu da kažem
14 i sada. Nisam vojni ekspert, ali ja mislim da u nekom smislu mogu da se nazovem
15 pravnim. I da sam dovoljno kvalifikovan da mogu da tumačim pravne akte, naročito
16 opšte pravne akte, naročito one u sferi i domenu krivične odgovornosti. Ja
17 mislim da za to jesam kvalifikovan, ali znate kako je. Nezahvalno je govoriti
18 sam o sebi. Čovek ne može sam o sebi da govori. Drugi treba da kažu da li je
19 neko kvalifikovan ili nije kvalifikovan. Da govorim sâm o sebi, to bi bilo
20 zaista krajnje neprimereno.

21 Mislim, da li ste, gospodine, imali primedbe na moje kvalifikacije kada
22 sam prihvaćen od...? Znaite, ja ne znam, barem pretpostavljam da imam, kažem,
23 neki red. Ako niste onda imali primedbu, ne vidim zašto bi sad bio problem.

24 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

25 P: Pitat ću Vas ovo gospodine: u vezi sa naredbom od 10. jula 1995.

26

27

28

29

30

1 godine koju ste razmotrili, gdje je zadatak dao predsjednik Karadžić, a konačno
2 naredio gospodin Kovač:

3 "Da se razbije neprijateljska ofanziva", Vi ste objasnili i više puta da
4 ne znate šta znači termin "ofanziva". To Vas ne pitam, no da li ste saznali, da
5 li ste došli do nekih informacija o tome da li je taj cilj koji je trebalo da
6 bude konkretan i precizan, kako što Vi naglašavate, da li je on ikada
7 modificiran u bilo kojem trenutku nakon 10. jula 1995. godine?

8 O: Ako mislite da li sam video bilo koji pravni akt koji o tome govori,
9 odgovor je: ne, nisam video.

10 P: Da li ste došli do informacija iz bilo kojeg izvora da li je ta
11 naredba od 10. jula 1995. konkretna i precizna? Da li je tu bilo i govora i o
12 pretpodčinjavanju jedinica MUP-a Drinskom korpusu? Odnosno, da li je taj dio
13 naredbe koji se odnosio na to pretpodčinjavanje ikada bio modifikovan?

14 O: Ako mislite da li sam video neki dokument koji govori o tome, nisam.

15 P: Oprostite. Ja ću to pokušati da razložim. Pitao sam da li ste vidjeli
16 dokument. Rekli ste, ne. Sada Vas pitam da li ste saznali iz bilo kojeg izvora,
17 bilo od pravnika ili od drugih svjedoka...?

18 O: Ne, ne.

19 P: Pogledajmo sada P60.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dok čekamo, zaboravio sam da spomenem
21 da danas zasjedamo u skladu sa Pravilom 15 bis. Sudija Kwon je odsutan iz

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 poslovnih razloga i nastaviti ćemo ovako zasjedati ovako do kraja ove nedelje. A
2 sudija Kwon će biti ponovno sa nama u ponedjeljak.

3 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

4 P: Gospodine, imate ispred sebe ovaj dokument. On se bavi 12. julom
5 1995. I prošle nedelje smo spomenuli ovih pet jedinica MUP-a koje su se smatrale
6 specijalnom policijskom brigadom koja je trebala da bude pretpodčinjena Drinskom
7 korpusu. U ovoj naredbi od 12. jula, u ovom izveštaju da kažem, identifikuju se
8 5. četa Zvorničke CGB koja je sudjelovala u nekim zadacima koji su se odnosili
9 na muslimansku kolonu koja je prolazila kroz Šušnjare prema Tuzli, i tako dalje.

10 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da?"/

11 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ako pogledamo prvu naredbu...

12 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se. Mislim da kolega treba
13 da bude oprezniji. Rekao je da "koji će se smatrati specijalnom brigadom
14 policije". To nije ono što stoji u dokumentu. I to nije, samo jedan dio; samo
15 jedna jedinica je bila specijalna, brigada specijalne policije, odnosno dio
16 brigade specijalne policije, bolje da kažem odred.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je to dovoljno jasno. Mislim
18 da sada možemo nastaviti. Izvolite, gospodine Ostojiću.

19 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala.

20 P: Dakle, gospodine ako pogledate ovaj dokument P60, ovdje se spominje
21 jedna jedinica ili koji god termin želite koristiti - ne želim koristiti

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vojničke termine, jer kažete da s time niste dobro upoznati. Ali ako 5. četu
2 Zvorničke BJP-a pretpodčinjavaju specijalnim jedinicama, da li je to nešto što
3 je regulirano ovom zapovijedi od 10. jula 1995.?

4 O: Samo momenat, molim Vas da pročitam ovo, pošto ovo nisam video. /.../
5 Dobro, i sad... evo pročitao sam. Znači, Vaše je pitanje da li...?

6 P: Ova 5. četa zvorničkog CJB-a nije bila pretpodčinjena Drinskom
7 korpusu ili bilo kojoj drugoj jedinici VRS-a. Je li to tačno?

8 O: Ja mogu da Vam kažem ko je, znači, prema naređenju 6495 bio podčinjen
9 Drinskom korpusu. To je iznad tog naređenja 6495. A da li je neka druga jedinica
10 nekim drugim naređenjem bila podčinjena Drinskom korpusu to ne znam, jer takvo
11 naređenje nisam video. Znači, to ne mogu da znam. Ali, u ovom naređenju 6495,
12 znači su samo jedinice koje se spominju pretpodčinjene Drinskom korpusu. Tako ga
13 ja razumem.

14 P: I 5. četa zvorničkog CJB-a nije bila među njima?

15 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Mislim da je svjedok već odgovorio na
16 ovo pitanje.

17 SVJEDOK: Naređenje 64, 64/95, ne.

18 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

19 P: Hvala Vam, gospodine. Ko je naređuje /sic/ toj 5. četi zvorničkog
20 CJB-a da vrši određene borbene zadatke i operacije? Pogledajte P60, mislim da

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ćete u posljednjem paragrafu vidjeti da stoji "Naredio sam", i tu se može sasvim
2 sigurno identificirati tko je autor tog dokumenta.

3 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ovime se poziva na špekuliranje. I
4 mislim da se tu prije govori o prethodnom paragrafu.

5 SVJEDOK: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja doista nemam odgovora na to.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda pređite na iduće pitanje.

8 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

9 P: Gospodine, poznajete li Vi Dragomira Vasića? Odnosno, jeste li za
10 njega čuli? Jeste li čuli za njega u kontekstu pripremanja svojeg izvještaja?

11 O: Ja u dokumentima ovog imena, ne mogu da se setim da sam video u ovim
12 dokumentima koje sam imao. Ne mogu da se setim. Ali govori u prvom licu ako
13 pitate za 3. pasus, za 3. pasus ovog izveštaja, je l' tako? Govori u 1. licu.

14 P: Pa, ja Vas samo pitam da li znate tko je Dragomir Vasić u kontekstu
15 ovog izvještaja koji ste sastavili u vezi sa Srebrenicom 1995.? Da li Vi kažete
16 Vijeću da ne znate šta je bila njegova funkcija i uloga u julu 1995.?

17 O: Ja iz ovih dokumenata ne mogu da se setim tog imena, koje sam
18 pregledao, svih ovih...

19 P: U redu. Kada ste pregledavali zakone, znam da se niste bavili
20 činjenicama. Prošlog petka ste nam na stranici 28005, reci 10 do 15 kada se

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 raspravljalo o temi pretpodčinjavanja Vi ste rekli da pretpodčinjenom jedinicom
2 zapovijeda vojna jedinica. Tu završavam citat.

3 Kada pogledamo P60, i tu bih želio pozvati na Vašu ekspertizu -
4 gospodine P60 je pred Vama na ekranu. 5. četa zborničke CJB, njome zapovijeda
5 zapravo načelnik centra CJB-a, nije li tako?

6 O: Evo da pročitam još jednom. Pa izgleda da jeste. Ako se odnosi ovo na
7 "naredio sam zatvaranje" iz 3. pasusa u 1. licu, ako se odnosi na 2. pasus,
8 verovatno. Ali, kažem, ni to ne mogu da znam tačno.

9 P: U redu. Zaboravimo sada da P60. Vi ste pravnik, Vi ste docent prava i
10 govorili ste i o odnosima između MUP-a i VRS-a. Dakle, govoreći općenito s
11 pravne perspektive, kome se podnosi izvještaj o ovakvoj situaciji? Ovakva jedna
12 jedinica?

13 O: Govorite o P60? Ovako mislite?

14 P: /prevod engleskog transkripta: "Ne."/

15 O: Govorite o ovoj 5. četi?

16 P: /prevod engleskog transkripta: "Ne."/

17 O: Je li govornik uopšte?

18 P: Oprostite. Zaboravite na P60. U okolnostima koje ovdje imamo, kada
19 smo pregledavali naredbe koje govore o pretpodčinjavanju jedinica u julu, na

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 temelju Vaših pravnih znanja kome su takve čete iz Zvorničkog CJB-a, kome su one
2 podnosile svoje izvještaje?

3 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

4 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Mislim da ovo nije odgovarajuće pitanje
5 za ovog vještaka. Mi smo imali vještaka koji se bavio isključivo pitanjima
6 policije i podnošenja izvještaja u MUP-u. On se time bavio u cijelom jednom
7 poglavlju svojeg izvještaja. I moj uvaženi kolega je s tim vještakom imao
8 priliku to vrlo detaljno ispitati. Mislim da nije pravično ovakvom svjedoku koji
9 nije nikakav vještak za policijska pitanja postavljati ovakva pitanja.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Ali meni bi se na primjer moglo
11 postaviti pitanje na koji način se pravo bavi tim pitanjima. Prema tome, svjedok
12 može u okviru svoje ekspertize odgovoriti na to pitanje.

13 SVJEDOK: Da. U Zakonu o unutrašnjim poslovima i Zakonu unutrašnjih
14 poslova u neposrednoj ratnoj opasnosti i ratnom stanju, ja nisam video odredbe
15 koje regulišu pitanje, znači strogo ko kome podnosi izveštaj, odnosno, ovaj...
16 ovo što biste Vi mene konkretno znači pitali. Ja ne mogu da se setim da sam u
17 Zakonu o unutrašnjim poslovima video bilo šta. Ne sumnjam da sigurno postoje u
18 policiji određena pravila koja regulišu te stvari, ali pošto nije bio predmet
19 moje ekspertize, nisam ni tražio takve stvari, ovaj... i slično. Ja ne mogu da
20 se setim da sam u Zakonu o unutrašnjim poslovima, znači video izričito neke
21 odredbe koje govore o tome ko koga, znači izveštava na koji način i kako.

22 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

23 P: U redu. Pozabavit ćemo se tim pitanjem malo kasnije. Ali, da se
24 nadovežemo na ovo što je rekao moj uvaženi kolega gospodin Lazarević. Dakle, Vi

25

26

27

28

29

30

1 niste vještak niti za policijska pitanja, je li tako?

2 O: Pa zavisi kako biste definisali veštaka za policijska pitanja. Ako
3 mislite strogo, znači da poznajem rad policije, kako se radi u njoj unutra i
4 slično, ja ne mogu da se nazovem u tom smislu policijskim veštakom. Ali da
5 izveštačim, znači ovaj akt, pitanje, znači, ovaj, tumačenje ovoga akta, ja
6 mislim da to mogu da uradim ako govorimo o Zakonu o unutrašnjim poslovima. Ako
7 govorimo o pitanju prirode i odgovornosti koji je on predviđa, na primer,
8 disciplinske, ovaj, i tako dalje. Mislim da te stvari mogu. Ali, da, ovaj... da
9 strogo se, znači bavim sada strogo stručnom policijom, nisam se to u životu
10 bavio, znači time.

11 P: U redu. Pa pogledajmo jedan drugi dokument.

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] P886, to je također dokument ovog
13 gospodina za kojeg ne znate šta je bila njegova uloga.

14 P: Iako se na dnu ovog dokumenta kaže da je on bio načelnik centra.
15 Dakle, pretpostavljamo Zvorničkog centra, odnosno CJB-a.

16 No, da pogledamo sada ovaj idući dokument. Govorimo o 5. četi i o tome
17 je li ta četa ikada bila pretpodčinjena VRS-u na temelju zapovijedi od 10. jula.
18 Ja bih Vas zamolio da pogledate 4. točku. Čini se da 13. jula 1995. šalje se
19 jedan specijalni odred u Konjević Polje iz Srbinja ili Doboja. Da li vidite da
20 to stoji pod točkom 4?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: "Uputiti odred specijalne Srbinje ili Doboju u Konjević Polje", tačka
2 4.

3 P: Hvala što ste reformulirali svako moje pitanje, ali da, tačno. U
4 tački 4 govori se o ta dva odreda. Dakle, i moje je pitanje jeste li Vi u bilo
5 kakvim dokumentima vidjeli da su te jedinice bile pretpodčinjene Drinskom
6 korpusu na temelju zapovijedi od 10. jula 1995.?

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazarević?

8 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da je ovo izvučeno
9 iz konteksta ovog dokumenta jer na samom početku dokumenta govori se "o ranijem
10 sastanku s generalom Mladićem na kojem smo obaviješteni o sljedećem" - i nakon
11 toga dobivamo ove četiri tačke. Mislim da je ovo izvučeno iz konteksta.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Ostojiću.

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja mislim da to uopće nije izvučeno iz
14 konteksta. Ovaj svjedok je vještak.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Idemo to pojednostaviti.
16 Gospodine, imate li pred sobom ovaj tekst?

17 SVJEDOK: Da.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, onda ne bi trebalo biti nikakvih
19 problema. On će najbolje znati ocijeniti da li je to izvučeno iz konteksta ili
20 ne. Gospodine, ako budete osjećali da se nešto izvlači iz konteksta i ako želite
21 nešto podrobnije vidjeti, svakako nam odmah to i recite.

22 SVJEDOK: Dobro, znači... Je l' možete, molim Vas pitanje da ponovite?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Znači, da li su ove jedinice iz 4. tačke...?

2 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

3 P: ... bile ikada pretpodčinjene Drinskom korpusu?

4 O: U naređenju 64/95 ja ne vidim nikakvu jedinicu koja ima veze sa
5 Srbinjem ili Dobojem. S tim da je ovde korišćena neka skraćena forma
6 "specijalne". Ne kaže tačno koje, šta, kakve jedinice. Tako da može samo neka
7 pretpostavka da se izvodi koja specijalna jedinica, ali ni jednom Srbinje niti
8 Doboje se ne spominju u naređenju 64/95.

9 P: A tko bi, ovakve tri jedinice, njima naređivao kada bi one bile na
10 licu mjesta? Dakle, 5. četa zborničkog CJB-a ili ova jedinica iz Srbinja ili
11 Doboja. Kome, tko bi njima naređivao?

12 O: Prema Zakonu o primeni zakona o unutrašnjim poslovima, ukoliko je
13 neka jedinica policije po tom zakonu pretpodčinjena - evo, vraćamo se na zakon
14 opet - vojnoj jedinici u čijoj zoni odgovornosti izvodi borbeni zadatak. Ako je,
15 znači pretpodčinjena, onda je prirodno da je ta jedinica koja je pretpodčinjena
16 izdaje naređenja. Znači, vraćamo se opet na zakon koji smo evo spominjali već
17 više puta.

18 P: U redu. Da, i mi se stalno na to vraćamo. A što ako te jedinice nisu
19 nikome bile pretpodčinjene? Kome bi te tri jedinice ili ta tri odreda
20 odgovarala? Odnosno, kome bi bile podčinjene?

21 Jer nema nikakvih dokaza, kažete da niste vidjeli nikakve dokaze, da
22 nemate o tome informacije da su te tri jedinice bilo kome bile pretpodčinjene.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, ja govorim o te tri jedinice, 5. čete zborničkog CJB-a, jedinice
2 iz Srbinja, jedinice iz Doboja. Kome su one zapravo bile podčinjene? Nije
3 potrebno da ponavljate što bi se dogodilo da jesu bile pretpodčinjene, nemamo
4 nikakvih dokaza da su one bilo kome bile pretpodčinjene. Prema tome, kome su one
5 bile podčinjene u julu 1995.?

6 O: Gospodine, znači ja mogu da Vam kažem po pravu, a ne kome one jesu
7 bile podčinjene. Jer ja sam video samo naređenje 64/95. Znači, što se tiče
8 jedinica koje su bile podčinjene po naređenju 64/95, to mogu da Vam kažem. Što
9 se tiče drugih jedinica, ne znam da li su ili nisu bile podčinjene. Ali po
10 zakonu, ukoliko neka jedinica jeste podčinjena, onda će njoj, takvoj jedinici
11 komandovati ona vojna jedinica u čijoj zoni odgovornosti izvodi borbeni zadatak.
12 Ako neka jedinica po zakonu nije podčinjena, znači nije određena za izvođenje
13 borbenog zadatka, ona nije, znači ni izašla iz sistema komandovanja Ministarstva
14 unutrašnjih poslova. Tako ja razumem zakon.

15 P: U redu. Zahvaljujem, gospodine Ristivojević na tome. Ako je neka
16 jedinica navodno trebala biti pretpodčinjena, recimo Drinskom korpusu u julu
17 1995. godine, kada prestane neka konkretna njezina zadaća, kada god to bilo, ta
18 jedinica se ponovno vraća pod komandu MUP-a, je li tako?

19 O: Ja tako razumem zakon, da. Da jedinica policije koja je podčinjena...
20 Hoćete da završim ili...?

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, dopustite, gospodine Ostojić
22 svjedoku da završi. Izvolite.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Ja tako razumem, znači zakon. Dok jedinica obavlja onaj borbeni
2 zadatak za koji je pretpodčinjena, znači vojnoj jedinici u zoni odgovornosti
3 dotle se ona, znači nalazi pod komandom te vojne jedinice u čijoj zoni obavlja
4 zadatak. Kada prestane da obavlja taj zadatak, ona se vraća u Ministarstvo
5 unutrašnjih poslova.

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] U redu. Pogledajmo 4D339.

7 P: I dok na to čekamo, pitat ću Vas sljedeće: znate li što je štab
8 centra javne bezbjednosti? Znate li što to točno znači, dakle štab centra?

9 O: Štab centra javne bezbjednost, da dam definiciju nisam u stanju.

10 P: Da li znate šta to zapravo znači kada oni koriste termin "štab
11 centra"? Da li znate o čemu govore?

12 O: Ako, ponoviću još jednom: znači pravnu definiciju nisam u stanju da
13 dam. Mogu samo da dâm pretpostavku, šta pretpostavljam da jeste. Ali pravnu
14 definiciju, preciznu, znači u smislu policijskog nekog termina, ne.

15 P: U redu. Ipak ću Vas zamoliti da pogledate dno ovog dokumenta 4D339.
16 Ovaj dio prije brojke 1. Tu, citiram, stoji: "Štab centra je dio svojih snaga
17 PJP angažovao na izvršavanju sledećih zadataka." I nakon toga se nabrajaju tri
18 konkretne stvari. Ja razumijem kada Vi kažete da nemate nikakvih konkretnih

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 saznanja i znanja o ovoj temi. No, ako pogledate ovaj tekst od 12. jula 1995. da
2 li se čini - s obzirom da Dragomir Vasić ponovo potpisuje ovaj dokument - da li
3 se čini da je on taj koji izdaje naređenja PJP-u?

4 O: Ja, kol'ko ja poznajem srpski jezik, ne. Zato što je ova rečenica pre
5 broja 1 u pasivu, a akt je potpisao gospodin kojeg spominjete. Kad se govori u
6 pasivu, ne znači, ne misli... govorio bi u 1. licu kao u onom prethodnom aktu
7 verovatno, da je on taj koji je angažuje. Kada govorite u pasivu, subjekt u
8 rečenici je neimenovan. To je i u drugim jezicima, nije samo u srpskom. Subjekt
9 radnje - neimenovan.

10 P: U redu. Htio bih da usredotočite svoju pozornost na točku 2. Tu se
11 govori o angažiranju PJP-a i postavljanju zasjeda na pravcu Srebrenica - Han
12 Pijesak.

13 O: S tim da bih molio, ako može, samo da se spusti još malo, ako nije...
14 /nerazgovjetno/. E tako, hvala. Dobro. Jedna četa je angažovana na izvođenju
15 zasjeda, da.

16 P: Znate li koja je to četa bila?

17 O: Ne. Piše jedna. Znači, neimenovana jedna, neka.

18 P: Ne želim sada ulaziti u preveliku raspravu u vezi s lingvističkim
19 pitanjima. Ali ako pogledate 1. i 3. pasus gdje se spominje suradnja i

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koordinacija sa pješadijskom brigadom, to se uopće ne spominje u 1. točki? I
2 čini se da se ova zadaća daje neovisno od bilo kakve suradnje, koordinacije ili
3 pomoći VRS-a, nije li tako?

4 O: Samo polako, znači 1. ste doveli u vezu sa 3., je l' tako? Jesam li
5 razumeo dobro? Ako sam razumeo, znači, molim Vas... Vaše pitanje, znači...?

6 P: Gospodine, Vi ne vidite da postoji veza između 1., 2. i 3. i onoga
7 što stoji u pasusu iznad gdje stoji: "Izvršavanje sljedećih zadataka...", Vi ne
8 vidite nikakvu vezu između toga?

9 O: To razumem. Štab centra je angažovao 3 jedinice. I navodi u 1. stavu,
10 u 2. i u 3. stavu. Dobro. Ja sad molim ponovo, znači Vaše pitanje.

11 Veza između 3. i 1.? Jesam li Vas dobro razumeo? Šta želite da me
12 pitate? Nisam Vas nikako razumeo. Jeste, štab centra je angažovao 3 jedinice,
13 kaže koje. I, šta želite da me pitate? Je l' možete, molim Vas, znači samo
14 zadnji deo pitanja.

15 Shvatio sam štab centra angažovao je 3 jedinice, samo Vas molim zadnji
16 deo pitanja, ako možete ponoviti. Da li mi se čini...

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Mislim da smo prebrzi.
18 Čujem to po glasu prevoditelja koji Vas pokušavaju sustići, zato Vas molim, malo
19 sporije.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]
2 P: Da, gospodine, ja tu činim jednu vezu.
3 O: Dobro. I pitanje, molim Vas, zadnji deo pitanja još jednom. Znači, da
4 li...? Ja imam problem, moram da slušam prevod da bih Vas razumeo i istovremeno
5 čitam akt. Teško mi je dve stvari, onda moram da stanem kad Vas poslušam, da
6 pročitam akt, treba mi vremena. Molim Vas da me razumete.
7 P: Ja Vas razumijem, gospodine i dat ću Vam svo potrebno vrijeme. Kao
8 prvo, recite mi jeste li pročitali dokument?
9 O: Da. Dobro. I sad, molim Vas pitanje.
10 P: Ako pogledate točku 1 i 3, vidite da ovdje postoje formulacije u vezi
11 sa suradnjom i koordinacijom u vezi s određenim zadaćama. I konkretno, u točki 3
12 kada se govori o zasjedama, prije svega na području, odnosno u smjeru
13 Srebrenice, na cesti Drinjača - Han Pijesak, to se tiče samo jedne čete PJP-a,
14 je li tako?
15 O: Tako je. U tački 2.
16 P: A kome je ta jedna četa, bez obzira što Vi možda ne znate o kojoj je
17 četi riječ - kome je ta konkretna četa pretpodčinjena?
18 O: Pa ne znam. Kako mogu da znam kad ne znam ni koja je četa. Ja znam po
19 naređenju 64/95 koje su jedinice bile podčinjene - znači po ovom naređenju 64/95
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 - Drinskom korpusu. Znači, ovo sve ostalo bi sad bile neke pretpostavke, da ja
2 nagađam kome su ostale jedinice bile podčinjene, kojim naređenjima, da li su
3 bile podčinjene, koje su ovo jedinice - ja bih to nagađao, mislim, potpuno je...

4 P: U redu. Mislite li da je postavljanje zasjeda ima ikakve veze sa
5 slamanjem neprijateljske ofenzive? Odnosno, da li Vam je jasna razlika između ta
6 dva pojma: "ofenziva" i "zasjeda"?

7 O: Pa da Vam kažem, ako strogo vojnički pitate, u vojničkom smislu, već
8 sam rekao: da ih definišem, nisam u stanju. Bio sam u vojsci dva puta, bio sam i
9 u dva rata. Kad Vam neko dâ naređenja, radite ono što Vam se kaže. Mislim, ne
10 znam šta da Vam kažem. Da li je, znači, Vaše pitanje da li je zasjeda ofenziva?
11 Stvarno ne znam. Ne znam tu šta da Vam kažem. To bi Vam trebao, čini mi se, neki
12 vojni ekspert koji zna termine ove vojničke i njihove definicije.

13 P: U redu.

14 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Pogledajmo onda još jedan dokument, P62.

15 P: Možda će nam to biti lakše. To je jedan dokument MUP-a. Dakle, P62.
16 Njega šalje načelnik centra Zvorničkog CJB-a Dragomir Vasić MUP-u Republike
17 Srpske i policijskom štabu, odnosno komandi u Bijeljini. Recite mi kada ste
18 pogledali dokument.

19 O: Još ga nemam na...

20 P: Sada će doći. Recite mi kada ste ga pregledali.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pročitao sam ga.

2 P: Želio bih shvatiti kako funkcioniра MUP. I mnogo ste nam pomogli u
3 vezi s pretpodčinjavanjem što se tiče VRS-a. Najvjerojatnije vrijedi danas ono
4 što je vrijedilo 1995., da su svi ovi centri podređeni MUP-u i ministru, je li
5 tako?

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazarević.

7 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Svjedok je već odgovorio na jedno vrlo
8 slično pitanje u vezi sa strukturom MUP-a i odgovornostima u okviru MUP-a. Ne
9 mislim da će Raspravnom vijeću pomoći ovo ponavljanje istih pitanja.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kakav je Vaš komentar, gospodine
11 Ostojić?

12 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Nemam komentara. Ja mislim da će to biti
13 od pomoći. I mislim da je važno čuti iskaz vještaka.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine, postoji li bilo što, što
15 mislite da biste mogli ovome dodati?

16 SVJEDOK: Ja mislim da ne bih. Taman sam i hteo da ponovim ono što sam
17 manje-više i rekao prošli put. Znači, strog odnos unutar policije, znači,
18 organizaciju u policiji ne bih smeo da, da kažem, da kažem da sam za to ekspert.
19 Odnosno, da tu, ovaj, materiju poznajem.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nastavite.

21 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

22 P: Pokušat ćemo sa ovom temom - o tome ste već govorili - a to su ratni
23 zarobljenici. Zna li nešto o ratnim zarobljenicima, u općem smislu riječi i na

24

25

26

27

28

29

30

1 osnovu Vaših stručnih znanja?

2 O: Da.

3 P: Pod kojim okolnostima bi civil u julu 1995., pod kojim okolnostima bi
4 se on bavio ratnim zarobljenicima, ako bi se uopšte njima bavio?

5 O: Civil, prema ovim propisima, znači koje sam pregledao...; postoji
6 jedan akt postavljenja civilnog komesara, znači, za opštinu Srebrenica gde su
7 određene nadležnosti, ali vrlo nejasne, stavljene i toj osobi čija je titula,
8 znači, funkcija "civilni komesar za bavljenje ratnim zarobljenicima". Ponavljam,
9 po meni, znači, kad sam pročitao taj akt i pokušao da ga protumačim - on ne
10 koristi imperativne, znači oblike glagola gde jasno stavlja, znači, nadležnosti
11 za bavljenje ratnim zarobljenicima u toj funkciji. Znači, civilnom komesaru već
12 koristi relativno neodređene glagole: naređenje o postavljenju civilnog komesara
13 za opštinu Srebrenica.

14 P: Hvala. Da li govorite o dokaznom predmetu P24? Možete li nam reći...

15 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Svjedok je rekao: "Komesar za ratne
16 zarobljenike", to je u retku /prevod engleskog transkripta: "stranici"/ 27,
17 redak 6.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako je to usaglašeno, možete nastaviti.
19 Nema komentara.

20 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Mislim da je u tome svjedok u pravu.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Unijet ćemo ispravku.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ovaj dokument je na ekranu.
2 O: Nemam ga još.
3 P: Uskoro će se pojaviti na ekranu. Evo ga. Da li je to ovo što Vi
4 spominjete?
5 O: Spustite samo još malo dole, molim Vas.
6 P: Molim da se naglasi 4. pasus. To će nam pomoći, jer smo se na njega
7 usredsredili.
8 O: Da. Mislim da nije ovaj akt. Onaj akt koji sam ja imao u svojim
9 dokumentima je drugačiji ali ima sličan sadržaj. Ima konkretno postavljenje,
10 znači, ime i prezime čoveka. Ako mi date vremena možda uspem da ga pronađem.
11 P: Uz dužno poštovanje...
12 O: Evo ga. To je P10.
13 P: Molim da se sada pokaže P10. Znam da ste počeli da opisujete upotrebu
14 pasiva i još neke druge lingvističke aspekte dok ste govorili o ovom dokumentu.
15 Hoćete li da kažete da u julu 1995. godine civilni komesar Miroslav Deronjić
16 nije imao nikakva ovlaštenja niti je sudjelovao, nije se bavio ratnim
17 zarobljenicima koji su bili uhapšeni u blizini područja Bratunac ili na samom
18 tom području?
19 O: Ne, ne. Nisam to rekao. Rekao sam, znači...
20 P: Koje odgovornosti i dužnosti je imao gospodin Deronjić 12. jula 1995.
21 godine kao civilni komesar u vezi sa ratnim zarobljenicima?
22 O: Samo malo.
23 P: Kažite na osnovu Vašeg stručnog znanja.
24 O: Znači, u tački 4 ovog naređenja - odnosno, pardon odluke, ne
25
26
27
28
29
30

1 naređenja - se kaže: "Komesar će obezbediti da civilni i vojni organi sve
2 građane koji su učestvovali u borbi protiv Vojske Republike Srpske tretiraju kao
3 ratne zarobljenike, a civilnom stanovništvu obezbedi slobodan izbor mesta
4 življenja i preseljenja."

5 Ono što sam hteo da kažem - malopre kad sam govorio o ovome - znači,
6 nije ono što ste Vi interpretirali. Rekô sam da je glagol koji je upotrebljen u
7 stavu 4. ove rečenice: "Obezbediti da civilni i vojni organi sve koji su
8 učestvovali tretiraju kao ratne zarobljenike", je prilično neodređeno, zato što
9 ne govori tačno koja mu ovlašćenja stavlja za bavljenje ratnim zarobljenicima.
10 Tačno, znači, precizno - za razliku od nekih drugih akata koji govore o, odnosno
11 naređenja koja govore, znači o vojnim organima vlasti gde se precizno navodi ko
12 ima kakva ovlašćenja u vezi sa ratnim zarobljenicima.

13 Zbog toga kažem, određena ovlašćenja ima, ali je, po meni, vrlo nejasna
14 koja su; po meni. I nisam siguran da li bi ih mogli staviti u rang nekih vrsta
15 izvršnih ovlašćenja. Znači, ne bih mogao da kažem da je gospodin koji je ovom
16 odlukom postavljen na ovo mesto da li je imao vrhovnu vlast u tretiranju, znači
17 ratnih zarobljenika u opštini Srebrenica, da li je njegova, znači, da kažem
18 odluka bila poslednja i obavezujuća za sve ili ne. Ako pogledate tačku 5, vidite
19 da ona kaže da: "Civilne organe vlasti obavezuju odluke civilnog komesara." Iz
20 ovoga možemo izvući zaključak da ova reč "obezbediti" iz tačke 4, po svemu
21 sudeći ne znači nikakva ovlašćenja nad vojnim vlastima u pogledu ratnih
22 zarobljenika pa i uopšte drugih ovlašćenja koja dobija civilni komesar.

23 P: Zato sam htio da Vam pokažem P24 koji smo ranije vidjeli. A to je
24 naredba doktora Radovana Karadžića datirana 12. jul 1995. godine, upućena CJB

25

26

27

28

29

30

1 Zvornik. U tom paragrafu kaže se: "Uspostaviti tesnu saradnju sa Miroslavom
2 Deronjićem, civilnim komesarom za opštinu srpske Srebrenice kao i sa drugim
3 organima i organizacijama na tom području."

4 Ja Vas pitam da li je ovo naređenje upućeno vojsci? To možete da vidite,
5 zar ne?

6 O: Ne. Upućeno je Centru javne bezbednosti Zvornik, načelniku CJB
7 Zvornik.

8 P: Takođe ih se upućuje da budu u tesnoj saradnji sa Miroslavom
9 Deronjićem koji je kako znamo bio civilni komesar. Kao što ste nam ranije rekli,
10 prošle nedelje, on je postao...

11 O: Da, da. Postao je to, datum 11.07.

12 P: 14. jula 1995. godine dobio je novu funkciju. Da li je to tačno?

13 O: Da.

14 P: Koja je to bila funkcija?

15 O: To je funkcija predsednika Ratnog predsedništva opštine Srebrenica.

16 P: Zato što je proglašeno ratno stanje. A prije toga se radilo samo o
17 neposrednoj ratnoj opasnosti. I zato su se promijenile funkcije, odnosno zvanja,
18 da li je to tačno?

19 O: Da.

20 P: Da li su dužnosti i odgovornosti različite za civilnog komesara kada
21 se radi o ratnim zarobljenicima za razliku od predsednika Ratnog predsedništva?

22 O: Kada sam pogledao odluku, znači o imenovanjima ratnih predsedništava,
23 znači odluku predsednika Republike, ja u njoj nisam mogô da pronađem, znači bilo
24 kakva ovlašćenja ratnih predsedništava u vezi sa ratnim zarobljenicima.

25

26

27

28

29

30

1 P: Ko može naložiti civilnom komesaru i predsjedniku Ratnog predsjedništva
2 da pomeri ratne zarobljenike ili da ih smjesti u izvjesna skladišta? Ko bi imao
3 ta konačna ovlaštenja? Da li bi to bila vrhovna komanda? Vrhovni komandant?

4 O: Što se tiče civilnog komesara, on je postavljen odlukom predsjednika
5 Republike. I po meni, predsjednik Republike, znači kad ga je postavio - jer
6 vidite u stavu 2 kaže: "U saglasnosti s predsjednikom Republike Srpske, Vladom
7 uspostaviti funkcije imenovanih opštinskih organa vlasti." To je u stavu 2.
8 Znači, on svoja ovlašćenja praktično od predsjednika Republike dobija, na osnovu
9 Ustava, je 1'. Što se tiče Ratnog predsjedništva...

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim Vas, usporite jer prevodioci
11 imaju poteškoće.

12 SVJEDOK: /nerazgovjetno/

13 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod]

14 P: Jeste završili ili ne?

15 O: Pa, jesam, evo. Što se tiče, znači... da, dobro. Slušam Vas.

16 P: Molim da se sada na grafoskop stavi P1149A - koja je verzija na
17 engleskom; i B verzija na engleskom /sic/. Rekao sam grafoskop, a zapravo sam
18 htio da kažem u elektronskoj sudnici.

19 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Dakle, to je P1149A i B.

20 P: To je presretnuti razgovor za koji tužilac tvrdi u svojim dokazima,
21 kažu da je to razgovor između Karadžića i Deronjića. Kako sam ja shvatio,
22 tužilac tvrdi da je on datiran 13. jul 1995. godine, dan nakon prethodnog
23 dokumenta o kojem smo govorili. A to je približno bilo negdje u 9.10h,

24

25

26

27

28

29

30

1 odnosno 8.10h. Uzmite sebi malo vremena da pročitate taj presretnuti, kratki
2 presretnuti razgovor u cjelini.

3 [Pretrեսno vijeće i sekretar se savjetuju]

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić, gospodine Lazarević,
5 svjedoče, rečeno mi je da je verzija ovog dokumenta na B/H/S-u pod pečatom.

6 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Oprostite što to nisam naglasio.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Iz nepoznatih razloga, verzija na
8 engleskom nije pod pečatom. U svakom slučaju, da bi smo izbjegli bilo kakvu
9 pogrešku, nalažem da se ovaj dokument ne emituje. Molim Vas da to imate na umu.

10 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Hvala Vam.

11 P: Gospodine, kažite mi kad ste pročitali dokument.

12 O: Možete malo podići samo dokument da... dobro. Da.

13 P: Jeste li ranije vidjeli ovaj dokument? On je kratak. Pretpostavimo da
14 je tužilac u pravu i da je to presretnuti razgovor između Karadžića i Deronjića
15 13. jula 1995. godine, dan nakon razgovora, naređenja koje smo vidjeli
16 prethodno. Da li znate o čemu ovdje govore? 2000 - da bi trebalo da bude
17 prebačeno u skladišta, da li znate, možete li nam reći neko mišljenje da li oni
18 govore o ratnim zarobljenicima ili govore o nečem drugo?

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pazite, ja ako bih uzeo bilo šta da komentarišem od ovoga, ušao bih
2 stvarno u potpunu sferu činjenica i nagađanja. Ja nisam siguran da ću biti od
3 pomoći ovom časnom Sudu ukol'ko budem nagađao. Mislim, razumete, to je nekako,
4 nisam siguran... za to Vam ne treba, da kažem ekspert ili veštak, može bilo ko
5 da uzme, očita i nagađa. Mislim, to jednostavno... ušô bih suviše u činjenice,
6 ja mislim da...

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da se kolege slažu sa mnom,
8 treba da pređete na sljedeće pitanje. Ovo što je svjedok već rekao je očigledno.

9 G. OSTOJIC: [simultani prevod]

10 P: Prema zakonima koje ste pročitali, ako je VRS bila zadužena za ratne
11 zarobljenike, možete li objasniti zašto Karadžić - neka je to na trenutak tačno
12 - zašto bi Karadžić rekao civilnom komesaru gdje da smjesti ratne zarobljenike?
13 Pretpostavimo to kao hipotezu. Kao stručnjak, siguran sam da ste imali takva
14 pitanja postavljena.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li to potpada pod njegovu stručnost?
16 Ne vidim da je to slučaj.

17 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Uz dužno poštovanje, nisam siguran da li
18 je to u domenu njegovog stručnog znanja.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pitajmo onda svjedoka. Da li mislite da
20 ovo potpada u domen Vaših stručnih znanja? I da li je to pitanje na koje možete
21 direktno da odgovorite i da budete komotni sa tim odgovorom?

22 SVJEDOK: Ja ne mogu. Opet, jel /?jer/ ako sam shvatio to isto proizilazi

23
24
25
26
27
28
29
30

1 iz ovoga. Treba o tim činjenicama da spekuliram, jer sam... mislim... Ja, evo
2 kažem, imamo odluku imenovanja civilnog komesara. Ovo je pravni akt. Imenovao ga
3 je predsjednik Republike Radovan Karadžić na osnovu odluk... Ustava Republike
4 Srbije. Znači, Ustav Republike Srpske. To su znači pravni akti. O tome možemo da
5 pričamo ili bar mogu da budem od pomoći. Ali nisam siguran da bih nagađanjem oko
6 činjenica i to baš nagađanjem bio od bilo kakve pomoći.

7 G. OSTOJIC: /nedostaje simultani prevod/

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pređite na sljedeće pitanje.

9 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Pogledajmo sada 5D1389.

10 P: To se tiče teme logistike u Vašem izvještaju. Govorite kako je
11 trebalo nabavljati hranu svim jedinicama koje su bile pretpodčinjene. Molim da
12 se pokaže na ekranu 5D... Žao mi je - ista osoba, Dragomir Vasić. Datum je 5.
13 august 1995. godine. Govori se o dizelu. Možete li mi pomoći da shvatim, na
14 osnovu Vaših stručnih znanja, zašto bi načelnik policije ili načelnik centra
15 trebao ovoliku količinu goriva, odnosno dizela?

16 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ne znam kako bi svjedok mogao da
17 odgovori na ovo. Ovo je faktičko, činjenično pitanje.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Šta kažete, gospodine Ostojiću?

19 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ili da nam kaže kakva su njegova stručna
20 znanja. Ne želim da budem prost, nikad nije odgovorio na to. Samo neka nam
21 kaže... On nam je samo rekao šta je njegovo obrazovanje. Kaže da želi da se

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bavi činjenicama, ne želi da spekulira. Ovde su činjenice i može nam reći
2 razumno mišljenje; onoliko koliko može. Mislim da prigovor nije zasnovan. Mislim
3 da svjedok nije direktno odgovorio na pitanje. Postavili smo mu konkretne
4 dokumente.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Zaustavite se. Ovo je zloupotreba našeg
6 strpljenja i tolerantnosti, da budem iskren prema Vama. Molim, pročitajte svoje
7 pitanje na stranici 34, redak 5 do 11. Objasnite nam kako se to uklapa u stručno
8 znanje o pravnim pitanjima za koje je ovaj svjedok pozvan da svjedoči?

9 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Ovaj svjedok u svom izvještaju govori o
10 nekim logističkim pitanjima i o nekim elementima rezervi koje treba da budu
11 snabdjevene za specijalnu policiju, odnosno njenu jedinicu koja je
12 pretpodčinjena Drinskom korpusu.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vaše pitanje: "Kakve bi veze imao
14 komandir, načelnik policije sa ovakvom vrstom goriva? Zašto bi mu trebala tolika
15 količina goriva?" Pređite na sljedeće pitanje.

16 G. OSTOJIC: [simultani prevod]

17 P: Da li ste imali priliku da vidite ovaj dokument ranije?

18 O: Ne. Ne.

19 P: Kada govorimo o logistici kao što ste Vi radili u svom izvještaju, da
20 li je gorivo - bez obzira da li je to benzin ili dizel - da li je to nešto što
21 se davalo jedinici MUP-a koja je bila navodno pretpodčinjena Drinskom korpusu?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li je to nešto što je bilo uobičajeno ukoliko je to njima bilo potrebno?

2 O: Ja sam u svom izveštaju govorio o logistici u smislu stava 4., člana
3 14. Zakona o primeni zakona o unutrašnjim poslovima u neposrednoj ratnoj
4 opasnosti ili ratnom stanju. Znači, nisam ništa nagađao, nisam - da kažem -
5 izmišljao i slično. I takođe sam među dokumentima video i jedan akt pomoćnika za
6 pozadinu u Drinskom korpusu koji se obraća vrhovnoj komandi i pita da li je on
7 nosilac logistike, znači, za jedinicu policijsku koja je njima podčinjena. Pa
8 ako jeste, traži dodatnu količinu hranu kojom će da ih hrani, takozvanih suvih
9 dnevnih obroka. To se sećam, u vojsci sam to i ja jeo.

10 Znači, u tom smislu ja govorim u mom izveštaju o logistici. A nemojte
11 shvatiti pogrešno da ja ulazim u neku interpretaciju značenja pojma logistike i
12 slično u vojnom smislu i tako.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Lazarević.

14 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, kada pogledamo ovaj
15 dokument, u njemu se govori o gorivu za potrebe centra. Malo me zbunjuje stav
16 moga kolege. Da li on tvrdi da su sve jedinice bile pretpodčinjene? Koje su bile
17 pretpodčinjene? Da li tvrdi da je centar bio pretpodčinjen Drinskom korpusu?
18 Moram da kažem da me zbunjuje ono što kolega tvrdi svjedoku.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Ostojiću.

20 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Uz dužno poštovanje kolegi, trebalo bi da
21 zna da nije samo jedna jedinica bila pretpodčinjena jer zadatak da se skrši
22 neprijateljska ofanziva nikad nije ni obavljen. Možda da ponovno pročita.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Poštovanje. No preći ću na drugu temu.

2 P: Sada ću Vam skrenuti pažnju na pasus 4, tačka 1.3 Vašeg izvještaja. A
3 to je na 30. stranici na verziji u engleskom.

4 O: 3, 1, 4... samo, molim Vas...

5 P: 4.13.

6 O: Dobro. Okrećem. Dobro.

7 P: Negdje u sredini pasusa Vi kažete:

8 "Prema raspoloživim podacima u odnosu na ovaj predmet, najbliži logor za
9 ratne zarobljenike nalazio se u selu Batkovići, opština Bijeljina."

10 Jeste vidjeli taj dio teksta?

11 O: Da.

12 P: Na koje Vi ovdje mislite podatke, na koje informacije?

13 O: Aha, mesto logora u selu Batkovići, opština Bijeljina. Pa to je
14 opštepoznato, ne?

15 P: Možda. Ali Vi kažete: "Prema raspoloživim podacima u odnosu na ovaj
16 predmet." Ja hoću da znam na koje podatke se oslanjate. Ako je to opštepoznato,
17 s obzirom da se Vaša znanja na Srebrenici zasnivaju na posmatranju medija, kao
18 što su radili i ostali ljudi, prosječni ljudi. Je li to osnova za ovaj dio Vašeg
19 izvještaja?

20 O: Pazite, i za teritorijalnu nadležnost sudova, nisam pronašao akt koji
21 precizno definiše teritorijalnu nadležnost Vojnog suda u Bijeljini, za
22 Srebrenicu, jer nisam pronašao akt. Ali sam izvukao zaključak na osnovu onoga

23

24

25

26

27

28

29

30

1 što znam. Razumete me?

2 Znači, znam da je to najbliži teritorijalno, geografski, Sud i to sam se
3 usudio bio da stavim u svoj izveštaj. Tako sam se usudio i ovo da stavim, ovaj,
4 što znam u izveštaj. Mislim da sam to i rekao na prošloj sednici. Znači, da
5 nisam video akt o podeli teritorijalne nadležnosti sudova, ali sam izveo taj
6 zaključak. Na osnovu onoga što znam, da je teritorijalno, geografski Bijeljina
7 bliža od, ne znam, Banja Luke ili Bileće gdje se nalaze takođe vojni sudovi.
8 Znači, ni tu nisam imao određeni akt, kao i u ovom slučaju.

9 P: Da li ste vidjeli dokaze koji sugerišu da su oficiri Vojske Republike
10 Srpske htjeli tamo da pošalju ratne zarobljenike u julu 1995. godine?

11 O: Da li sam video u dokumentima koje sam pregledao? Ne.

12 P: Ako ste vidjeli takve dokumente - kažimo hipotetički - iz
13 presretnutih materijala iz Hrvatske koje smo nedavno dobili, da li bi to
14 odgovaralo onome što se od njih tražilo? A to je da pošalju te osobe u logor u
15 Batkovićima u opštini Bijeljina - da li je to tačno?

16 O: Čekajte, ja za te presretnute razgovore, ne znam, i slično. Govorim
17 Vam, znači ono što jesam napisao. Prema mom mišljenju, obaveza je znači da se sa
18 ratnim zarobljenicima postupa na sljedeći način: znači, odmah da se razoružaju,
19 nakon toga da se obezbede, da se sprovedu na mesto koje je određeno posebno,
20 znači za predaju ratnih zarobljenika u vojnoj policiji, odnosno organima
21 bezbednosti - sprovođenje do logora. To je ono što može da se izvuče iz akata.
22 Znači, ovo što Vi govorite, ja ne znam za... znači nisam video nikakve, kako ste
23 rekli, presretnute razgovore iz Hrvatske i slično. Znači, ne mogu o tome da
24 govorim. Mogu da govorim, znači, o onome što sam video.

25 P: Govorili ste ukratko - ovo je moja poslednja tema - o vojnom
26 tužilaštvu i obavezi ljudi da prijavljuju krivična dela. Da li postoje obaveza

27

28

29

30

1 policije, bez obzira da li je ona pretpodčinjena ili ne - obaveza da prijavi
2 krivična dijela u kojima su sudjelovali njeni pripadnici, bilo civilnim bilo
3 vojnim tužilaštvima?

4 O: Krivični zakon SFRJ i Krivični zakon Republike Srpske, znači, ima
5 odgovarajuća krivična dela. Krivični zakon SFRJ koji je preuzet kao Krivični
6 zakon Republike Srpske. I bivši Krivični zakon Socijalističke Republike BiH koji
7 je preuzet kao Krivični zakon Republike Srpske posebnim delom...

8 P: To smo pročitali u Vašem izveštaju i to znamo.

9 O: On ne pravi nikakvu razliku. Nema nikakve razlike između toga. Svako
10 ima tu obavezu. Svako. Nije bitno, znači da li je on policajac ili nije
11 policajac. Svako ima obavezu da prijavi krivično delo i odgovaraće ukoliko ga ne
12 prijavi. Razlika je što službeno lice odgovara većom kaznom i dužna je da
13 prijavi širi krug krivičnih dela. A običan građanin užu krug krivičnih dela i
14 njegova kazna je manja, običnog građanina.

15 P: Kome bi načelnik policije, komandir policije ako je saznao za
16 krivično djelo koje je počinio pripadnik njegove jedinice, kome bi on prijavio
17 to krivično djelo?

18 O: Pazite, svrha prijavljivanja krivičnog dela je da se daju policiji
19 određeni podaci da bi ona mogla da napravi krivičnu prijavu, da ona ode kod
20 tužioca da bi na kraju mogao da pokrene ceo krivični postupak. Ukoliko sâm
21 policajac čiji je posô da piše krivičnu prijavu nešto sazna, nema potrebe nikom
22 da prijavljuje, sam će da javi tužiocu. Razumete? Jer on je policajac.
23 Sastoji... ako sam Vas razumeo, u vršenju dužnosti za krivično delo. On, znači
24 sastavlja krivičnu prijavu i dostavlja je tužiocu.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić, Vi ste zatražili sat
26 vremena. A pitanja postavljate već više od sat i 45 minuta. Morate završiti

27
28
29
30

1 svoje unakrsno ispitivanje prije pauze.

2 G. OSTOJIĆ: /prevod engleskog transkripta: "Hvala, gospodine
3 predsjedavajući."/

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To znači u narednih 4 minute.

5 G. OSTOJIĆ: Hvala.

6 P: Gospodine, on je trebao da to prijavi kojem tužiocu, civilnom
7 tužiocu?

8 O: Policajac...

9 P: Odgovorite sa "da" ili "ne", gospodine. Da li on treba da to prijavi
10 civilnom ili vojnom tužiocu?

11 O: Policija radi svoj posao i prema svojim najboljim znanjima. Pošto je
12 dužan *ex officio*, znači da vodi računa o nadležnosti prijaviće onom tužiocu za
13 čiju nadležnost smatra da je krivično delo. Razumete?

14 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

15 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, jedno razjašnjenje; žao mi
16 je što prekidam.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kažite?

18 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Da li gospodin Ostojić govori o bilo
19 kojem policajcu u redovnim okolnostima ili govori o komandiru jedinice policije
20 koja je pretpodčinjena za borbene aktivnosti u vojnoj jedinici u čijoj zoni
21 odgovornosti se odvijaju zadaci?

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete li to razjasniti, gospodine
23 Ostojić i zaključiti?

24 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Mislim da je to relativno jasno i
25
26
27
28
29
30

1 mislim da imamo već odgovor svjedoka u zapisniku. I nemam više pitanja.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Ostojiću. Sada ćemo
3 napraviti pauzu.

4 SVJEDOK: /nečujno/.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo Nikolić, koliko mislite da će
6 Vam trebati vremena? Oprostite što Vas pitam ponovo, ali nakon što ste čuli
7 gospodina Ostojića, odnosno njegovo unakrsno ispitivanje, možda nam možete reći
8 nekakvu ocjenu?

9 GĐA NIKOLIĆ: Da, časni Sude. Ja u ovom trenutku ne očekujem duže od
10 deset do petnaest minuta.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Gospođo Fauveau, a Vi?

12 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Nemam pitanja, gospodine
13 predsjedavajući.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse?

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Rekao sam da nije vjerovatno. Sada ću reći
16 zasigurno ne.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodin Haynes?

18 G. HAYNES: [simultani prevod] Meni će trebati pola sata.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Napraviti ćemo pauzu od 25 minuta.

20 Hvala.

21 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Gospođo Fauveau, možete
23 li početi Vaše izvođenje dokaza danas?

24 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedavajući.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

26 [Pretnosno vijeće i sekretar se savjetuju]

27

28

29

30

1 ... Početak pauze u 15.45h

2 ... Sjednica nastavljena u 16.13h

3 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim, ustanite. Izvolite sjesti.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Rečeno nam je da gospodin McCloskey
5 želi da se obrati Vijeću.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, obaviješteni smo prije sat
7 vremena da gospodin Mijatović koji je istražitelj svjedoka za tim Popovića, da
8 je spreman da svjedoči. Čuli smo o tom, pa bismo htjeli da čujemo kakav je plan.
9 Kad će on svjedočiti? Isto tako, da li ste želeli da mi ispitujemo ili kako
10 nameravate da postupimo? Mi smo spremni kad god želite, samo nismo znali kakav
11 će nam biti plan.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Živanović.

13 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, mi smo spremni za glavno
14 ispitivanje ovog svedoka po pitanju hotela Fontana kao što ste Vi naložili. Ali
15 ako Vi naložite da ga ispituje samo Tužilaštvo ili samo Veće, mi ćemo naravno
16 postupiti u skladu sa tim.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. A šta Vas zapravo muči,
18 gospodine McCloskey?

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pa ne muči nas ništa samo želimo da
20 znamo kad će se to desiti tako da budemo spremni da uradimo ono što Vi očekujete
21 od nas.

22 [Sudije vijećaju]

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. I mi smo iznenađeni kao i Vi,
24 gospodine McCloskey. Mi nismo unapred obavešteni bili o tome da je stigao i da
25 je dostupan sada ovaj svedok. I to na današnji dan. Dakle, ni mi nismo imali
26 priliku da međusobno prodiskutujemo. I evo, to smo sada uradili. I vidite da

27

28

29

30

1 smo danas bez jednog sudije. Stoga smatramo da bi bilo najbolje uraditi sledeće:

2 Prvo treba Vi da ispitujete svedoka, gospodine Živanoviću. I jasno, da
3 mu stavite na znanje koji su parametri i zbog čega je on pozvan ponovo, jer mi
4 ovim ne otvaramo ponovo njegovo svedočenje već je njegovo svedočenje ograničeno
5 na konkretno pitanje zbog čega smo ga pozvali nazad.

6 Onda će gospodin McCloskey unakrsno ispitati, ili bilo ko drugi iz
7 Tužilaštva, će unakrsno ispitati ovog svedoka. Opet isključivo na okolnosti zbog
8 kojih je pozvan, na te ograničene okolnosti.

9 Posle toga ćemo videti da li mi želimo da postavimo neka pitanja.
10 Pretpostavljam da će gospodin McCloskey da se dotakne prethodnog svedočenja ovog
11 svedoka kao i onoga što nas je navelo da ga pozovemo da se vrati. Da li se
12 slažete, i jedni i drugi?

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedniče. To je
14 sasvim u redu. I dok sedim ovde i razmišljam o tome da bih Vas obavestio o
15 ovome, ja mislim da se sećam da je gospodin Živanović u jednom od svojih
16 podnesaka rekao da je bio problem sa prevodjenjem, sa kabinama. Mi smo pregledali
17 audio snimak i mislim da imamo transkript. Evo, sad mi moji saradnici kažu da je
18 prevod bio dosta dobar, da je jedan deo bio izostavljen iz transkripta. I mi
19 sada imamo te transkripte ali mi nismo stigli to da kažemo gospodinu Živanoviću.
20 Možemo da mu pokažemo to tako da i on to vidi i može i on da proveriti. Ali dakle
21 to je još jedno potpitanje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

2 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Ja bih želeo da obavestim Veće da smo
3 mi tražili ispravku prevođenja 29. septembra, i to još nije rešeno. Taj zahtev
4 još nije udovoljen.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

6 G. ŽIVANOVIĆ: /nedostaje simultani prevod/

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda ćemo da vidimo kako to sve teče.
8 Videćemo dokle možemo da stignemo sa ovim unakrsnim ispitivanjem, odnosno sa
9 glavnim ispitivanjem pa sa unakrsnim ispitivanjem ako ga bude. Ukoliko ne budete
10 spremni za to, gospodine McCloskey, i budete želeli da se ovo odloži, mi ćemo to
11 razmotriti. Ali u svakom slučaju to ne bi trebao da bude problem. Izvolite,
12 gospođo Fauveau.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Časni Sude, ja bih želela da kažem da
14 sam ja spremna. Ja imam spremno svoje uvodno izlaganje i mogu odmah sa tim da
15 nastavim posle ovog svedoka ukoliko se Veće sa tim slaže.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa da. To je druga mogućnost. I hvala
17 Vam što ste vrlo pragmatično ovome pristupili, gospođo Fauveau. Hajde da vidimo
18 koliko možemo da završimo. Ali prvo moramo da završimo sa ovim tekućim svedokom.

19 GĐA NIKOLIĆ: Časni Sude, nakon konzultacija sa mojim klijentom, mi
20 nećemo unakrsno ispitivati ovog svedoka, tako da sam ja kolegu Haynesa o tome
21 obavestila. Međutim, ukoliko iskrсну neka pitanja nakon unakrsnog ispitivanja

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 moga kolege, ja bih u tom slučaju molila Veće da mi odobri nekoliko pitanja -
2 ako za to bude bilo potrebe. Hvala.

3 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

4 G. HAYNES: Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

5 Unakrsno ispituje g. Haynes:

6 P: Dobar dan, gospodine Ristivojeviću.

7 O: /nerazgovjetno/

8 P: Ja se zovem Peter Haynes i zajedno sa Đorđem Sarapom ja zastupam
9 generala Vinka Pandurevića koji je u julu 1995. godine bio poručnik Pandurević,
10 komandant Zvorničke brigade.

11 Ja imam nekoliko tema koje bih želeo sa Vama da obradim i biće Vam drago
12 da čujete da se sve one tiču uglavnom onih propisa koje ste Vi već obradili u
13 Vašem nalazu. Ali, možda ću Vas zamoliti da primenite te propise na konkretne
14 situacije, faktičke situacije koje proističu na osnovu činjenica u ovom
15 predmetu. I mislim da ćete Vi biti na osnovu svog iskustva i stručnosti - biti
16 spremni na takvo nešto. Je li i Vi to mislite?

17 O: Pa, da. Pretpostavljam.

18 P: Možemo li otpočeti tako što ćemo prvo pogledati dokazni predmet P409.
19 A to su propisi o primeni međunarodnih ratnih normi u oružanim snagama
20 Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Ne znam tačno koji je to
21 tabulator. Sad ću zamoliti da se to pojavi na ekranu. Ja sam ovde imao jedan

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 lapsus. Rekao sam "sovjetska", a ne "socijalistička". Izvinjavam se zbog toga.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I ja sam se malo začudio kad ste to
3 rekli. Mislio sam da Vas ja možda nisam dobro čuo.

4 G. HAYNES: [simultani prevod] Pa, ponekad nam se tako nešto događa.
5 Prebacimo se u neki drugi svet, časni Sude.

6 P: Gospodine Ristivojević, ja sam svestan toga da ste Vi ovamo došli kao
7 neko ko ima profesionalno iskustvo, koji je stručan u pogledu zakona bivše
8 Jugoslavije i republika Jugoslavije. Ali da li bi isto tako bilo ispravno reći
9 da kad je reč o međunarodnim ratnim normama, da je to nešto sa čim ste Vi
10 također upoznati, da ste to isto proučavali?

11 O: Pa, može se reći da sam se bavio, da je to uže polje mog naučnog
12 interesovanja - različite teme iz međunarodnog krivičnog prava. Ali kao što sam
13 rekao i malo pre, vrlo je nezahvalno da čovek govori sam o sebi. Znači, niko ne
14 može biti sudija u svojoj stvari. Znači, da li sam u nekoj, da kažem, sferi
15 stručan ili ne, to bi ipak drugi trebali da kažu, je l'... Malo je nezgodno da
16 ja sam o sebi govorim.

17 P: U redu. A sada da pogledamo nekoliko ovih propisa. Ove propise nije
18 samo koristila JNA, već su ovi propisi bili usvojeni i u vojskama svih ovih
19 republika posle proglašenja nezavisnosti, kad se Jugoslavija raspala, zar ne?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da li se u svim baš vojskama, kada se Jugoslavija raspala, da li su
2 se ova pravila primenjivala, znači, nisam nikad proverio. Ali iz onoga što znam
3 o načinu na koji su u ovoj sferi države gradile novonastale svoje pravne poretke
4 mogu sa visokom stepenom sigurnosti da iznesem takvu pretpostavku. Zašto? Zato
5 što ovako obimno i dobro razrađeno telo propisa o primeni pravila međunarodnog
6 ratnog prava u bivšoj državi nije bilo drugog. Ovo je jedina. I sigurno je da su
7 sve te države kada su bile zainteresovane, a jesu bile zainteresovane, i
8 obavezne su na kraju, je l', da primenjuju te norme - da nisu onda pisale nove
9 nego da su preuzele postojeće norme.

10 P: Hvala lepo. A što se tiče Vašeg proučavanja ovih propisa, ti propisi
11 jesu bili usklađeni sa međunarodnim ratnim pravom onako kako ste ga Vi
12 poznavali, zar ne?

13 O: Da. Propisi to i kažu u samom startu, znači na početku, tačno na koje
14 izvore međunarodnog prava, znači, se odnose. U 1. tački kaže: "Po pravilima
15 međunarodnog ratnog prava u smislu ovog akta podrazumevaju se međunarodni
16 ugovori koje je potpisala, odnosno ratifikovala SFRJ, Pravilo međunarodnog
17 običajnog ratnog prava i opšte priznata načela međunarodnog ratno prava." Ovaj
18 akt je napravljen sa ciljem, znači da se za... da se norme međunarodnog prava
19 koje su često visokosložene i komplikovane pretvore u jednu formu koja će u
20 oružanim snagama biti, znači daleko pogodnija za upotrebu, odnosno za
21 korišćenje. I da se naravno izvrše sistematizacija svih tih normi da bi bile na
22 jednom mestu, da u oružanim snagama mogu da se koriste.

23 P: Hvala. A po meni je svrha za vojsku ovih propisa bila dvostruka:
24
25
26
27
28
29
30

1 prvo, da se oni obaveste o tome kada krše pravila; a drugo, da se oni obaveste o
2 tome kada im ta pravila ne pružaju nikakvu zaštitu. Da li se slažete sa tim?

3 O: Između ostaloga i to može da bude svrha. Prirodno je da ukoliko neko
4 ima obavezu da se upozna sa ovim pravilima, da iz njih može da izvuče i
5 zaključak na koji način mora da se ponaša, kada će biti sankcionisan ako se ne
6 ponaša u skladu sa njima; kada uživa zaštitu po njima, kada ne. Između ostaloga,
7 da.

8 P: Pregledaćemo sada nekoliko pravila. Prvo pravilo 48, pasus 4.

9 G. HAYNES: [simultani prevod] A to je u *e-court*u na B/H/S-u strana 24, i
10 na engleskome strana 24.

11 P: Ne znam, gospodine Ristivojeviću, da li čitate na ekranu ili čitate
12 štampanu verziju, ali ako čitate na ekranu onda se to nalazi pred Vama i možete
13 da pročitate šta tu piše:

14 "Građanin koji za vreme oružanog napada ili vojne operacije radi
15 pripreme za napad ne nosi nikakav znak raspoznavanja, odnosno koji se ne
16 razlikuje od civilnog stanovništva smatra se borcem i pripadnikom oružanih
17 snaga", i tako dalje...

18 I to je bila odredba koja je bila poznata svima ko je prošao obuku u
19 JNA, zar ne?

20 O: Pa, da. Može se reći.

21 P: Dakle, bilo koje oružane snage koje su delovale na toj teritoriji
22 1995. godine i gde su se nalazile osobe koje su bile u vojnoj uniformi i one

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koje nisu bile u vojnoj uniformi bi znali da oni koji ne nose uniformu se ne...
2 ne uživaju zaštitu međunarodnog ratnog prava?

3 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

4 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Molim da moj kolega reformuliše ovo
5 pitanje zato što nije jasno.

6 G. HAYNES: [simultani prevod] Ja sam siguran da gospodin Vanderpuye vrlo
7 elegantno može da formuliše svoja pitanja. I on će imati priliku da to uradi
8 kada bude unakrsno ispitivao ovog svedoka posle mene, ukoliko to želi.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ukoliko imate nekih problema da
10 razumete pitanje, onda molim Vas recite, gospodine Ristivojeviću. A ako možete
11 da odgovorite na pitanje, onda izvolite.

12 SVJEDOK: Ja bih molio da se ponovi je l' tol'ko je rečeno toga posle
13 da...

14 G. HAYNES: [simultani prevod]

15 P: Da. Svakako. Dakle, pitanje koje sam Vam postavio je bilo sledeće:
16 dakle, vojska koja, oružane snage koje su dejstvovale u jednoj od bivših
17 jugoslavenskih republika 1995. godine, a u kojoj su bile snage koje su delimično
18 bile u vojnoj uniformi i delimično bile u civilu su znali da oni koji su u
19 civilu, a pod oružjem su, ne uživaju zaštitu međunarodnog ratnog prava prema
20 ovim propisima?

21 O: Prema ovim propisima, da. Uz uslov da ih neko poznaje, znači, do te
22 mere.

23 P: Hvala.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HAYNES: [simultani prevod] A sada Vas molim da pređemo na tačku 54.
2 Na B/H/S-u i na engleskom je to strana 25. Zapravo, mislim da treba da pogledamo
3 prvo član 53 gde se opisuje zaštita civilnog stanovništva.

4 P: Dakle, u tački 53 se kaže da se govori o zaštiti civilnog
5 stanovništva u vojnim dejstvima. I onda posle u tački 54 se govori kakva su
6 očekivanja. I onda imamo 3 izuzetka koja se navode pod tačkom 54. A izuzeci su:
7 pod 1 - ako se civilno stanovništvo nađe u vojnom objektu; 2 - ako se lice koje
8 ulazi u kategoriju civilnog stanovništva nađe uz vojnu jedinicu; i 3 - ako se
9 civilno stanovništvo na bilo koji način nađe u neposrednoj blizini vojnog
10 objekta u trenutku borbenih dejstava protiv tog objekta.

11 O: Tako stoji tačka 53, postavlja pravilo. 54, izuzetke od pravila.

12 P: I da bismo mogli da shvatimo šta znači tačka 54, možda bismo morali
13 da pogledamo tačku 71. A to je na B/H/S-u strana 29, a na engleskom strana 30.
14 Dakle, molim Vas da to uradimo.

15 U tački 71 se govori o pojmu vojnog objekta:

16 "Vojni objekat u smislu odredaba ovog uputstva jeste svaki objekt koji
17 po svojoj prirodi, lokaciji, nameni ili korišćenju efikasno doprinosi vojnoj
18 akciji" i tako dalje... Poznata Vam je i ta odredba, zar ne?

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da.

2 P: I to bi, pretpostavljam, pokrilo i kuću koja se koristi kao
3 odbrambeni položaj od strane vojnih snaga, zar ne?

4 O: Ako se koristi kao odbrambeni položaj, ja bih rekao da da.

5 P: Čak štaviše, bolnica gde se nalaze borci ili artiljerijske jedinice
6 na čijem se terenu nalaze?

7 O: Pa, u takvom slučaju bi svakako trebalo daleko pažljivije izvoditi
8 borbena dejstva, ali ukoliko bi se na ovaj način upotrebila ili zloupotrebila
9 bolnica mogli bi onda reći da da.

10 P: Uskoro ćemo doći i do toga. I to bi uključivalo i objekte za vezu u
11 zgradama ili bilo kakve operativne prostorije u kući, zgradi... dakle, to bi sve
12 potpadalo pod vojne objekte, zar ne, prema ovim odredbama?

13 O: Pa, moglo bi se reći, ali moralo bi se utvrditi, znači, da je
14 objekat, znači, zaista korišćen u vojnoj akciji. Odnosno, da bi njegovo
15 delomično ili potpuno uništenje predstavljalo vojnu korist.

16 P: Hvala. Mi ćemo sada morati da pređemo na tačku 72. Na engleskom je to
17 strana 31, a na B/H/S-u strana 30. I ovde se kaže:

18 "Dopušteno je neposredno napadati i bombardovati samo vojne objekte. Pre
19 preduzimanjem napada potrebno je utvrditi da li je objekat koji je predviđen za
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 napad identifikovan kao vojni objekt." Da li to vidite?

2 O: Da, 1. stavak.

3 P: Da li biste Vi rekli da je taj cilj postignut tako što su dobijene
4 karte sa ciljevima gde su bili ucrtani svi vojni objekti koji su se nalazili u
5 jednoj urbanoj sredini?

6 O: Hm. Znači, mislite ukoliko je karta sa vojnim ciljevima, znači način
7 za utvrđivanje statusa vojnog objekta? A tačka 72 kaže da pre preduzimanja
8 napada treba utvrditi da li je objekat identifikovan kao vojni. A jedan od
9 načina bi mogao sigurno biti i taj. Naravno da se njime može, je l', nesumnjivo
10 utvrditi da takav objekat jeste vojni objekat.

11 P: I konačno, kada sva ova pravila sagledamo zajedno, da li bi oni koji
12 su upoznati i obučeni prema ovim pravilima, koji su stavili vojne objekte ili u
13 same civilne zgrade ili pored njih, ili pored civilnog stanovništva, da li bi ti
14 ljudi svesno stavljali one koji nisu obuhvaćeni međunarodnim ratnim pravom, da
15 li bi im to dalo neki drugi status?

16 O: Ah, pazite, znači ukoliko neki cilj nije vojni cilj, znači, ako neki
17 objekat nije vojni cilj, njega ne možete napasti - pravilo. Međutim, nije
18 nemoguće da se u praksi i to desi. Znači, o čemu imate tu stav 2. i 3. koji
19 govori baš o tome - neposrednoj blizini ciljanog i vojnog, vojnog objekta i
20 civilnog stanovništva. Govori kako bi trebalo napasti takav vojni objekat.
21 Znači, mora se voditi računa da bude napad srazmeran tom vojnom objektu. Znači,
22 ukol'ko bi doveo do velikih gubitaka među civilnim stanovništvom, onda bi bio
23 suprotan međunarodnom ratnom pravu, kako kaže stav 2. ovog člana 72. Pazite, to
24 bi bila vrlo složena procena, mislim, koja bi zavisila od verovatno dosta, da

25

26

27

28

29

30

1 kažem, faktora činjeničnih.

2 P: U redu. Hvala lepo.

3 G. HAYNES: [simultani prevod] A sada bih želeo da pređem na jednu drugu
4 problematiku, a to je član 213, tačka 213. Na B/H/S-u, to je strana 57, a na
5 engleskom je strana 63.

6 P: To je 2. rečenica 1. pasusa, to je ta rečenica koja me zanima. U njoj
7 stoji na engleskom sljedeće:

8 "Prilikom zarobljavanja pripadnika neprijateljskih oružanih snaga,
9 starešina jedinice oružanih snaga preuzima sve mere predostrožnosti za
10 bezbednost jedinice."

11 O: Da. To kaže stav 2 u tački 213.

12 P: Da razjasnimo, jedinica koja se spominje u članu 213 je jedinica
13 kojom komanduje oficir koji je komandant. Drugim riječima, on ima obavezu da
14 osigura sigurnost, bezbjednost svojih jedinica prilikom zarobljavanja. Da li je
15 to tačno?

16 O: Da. Da.

17 P: Daću Vam još jedan primjer, još jednu situaciju: prilikom toga da
18 neprijateljski vojnici pokušaju da preduzmu sve što je moguće, čak i detonaciju
19 eksplozija, što dovodi do smrti ili ranjavanja svojih vojnika, onda to bi moglo
20 biti u skladu sa dužnostima komandanta po tom članu. A, ako izda naredenje da se
21 ništa ne smije rizikovati prilikom zarobljavanja.

22 O: On treba da preduzme, kako kaže stav 2, sve mere predostrožnosti.
23 Ali, pri tome stav ne kaže koje su to mere predostrožnosti. Samo kaže "sve".
24 Znači, ostavlja tu starešini jedinice oružanih snaga jednu, hajde da nazovemo to

25

26

27

28

29

30

1 relativnu slobodu u izboru tih mera. Ali, ponavljam, ne kaže precizno, znači
2 koja bi mera bila primerena, koja ne.

3 P: Dakle, u ovom slučaju situacija je takva: komandant izdaje naređenje
4 da se ne može, ne smije ništa rizikovati. Da li bi ste se složili da on ni na
5 koji način ne krši svoju obavezu prema ovoj dužnosti, prema ovom članu u kojem
6 treba da garantuje bezbjednost svojih jedinica?

7 O: Da se ništa ne sme rizikovati. Pa, možda bi moglo evo da se protumači
8 da sve mere predostrožnosti kako stoji u ovom drugom stavu, bi moglo to da
9 znači. Znači, ništa se ne sme rizikovati, preduzmite sve mere predostrožnosti
10 ako bi tako, ne znam, glasilo, evo, hipotetički naređenje. Mogao bih se složiti,
11 znači da je to u skladu sa ovim stavom drugim. Ako to ništa se ne sme
12 rizikovati, znači da se sve mere predostrožnosti preduzmu. Onda mislim da da -
13 da bi onda to bilo u skladu sa ovom tačkom 213.

14 P: Hvala Vam. To ćemo ostaviti i preći na članak 21 koji je nešto ranije
15 u propisima.

16 G. HAYNES: [simultani prevod] Da kažem da je za saradnike, tehničare
17 koji omogućavaju da to vidimo u elektronskoj sudnici. To će biti stranica 16 na
18 B/H/S-u, a stranica 15 na engleskom. Hvala. Mislim da sada svi imamo tu tačku.

19 P: Neću Vam sve čitati. Siguran sam da Vam je ovo dobro poznato. Ovo se
20 odnosi na odgovornosti. Ako oficir treba prvo da spriječi krivična djela za
21 koja zna da se mogu, da su počinjeni ili da mogu biti počinjeni. Pod dva - da
22 pokrene disciplinski ili krivični postupak protiv počinitelaca koji su počinili

23
24
25
26
27
28
29
30

1 takve prekršaje. Da li se slažete s ovim?

2 O: Pa, manje-više to bi bilo rezime tačke 21.

3 P: Da bi ispoštovao jednu, prvu od ove dvije dužnosti, morate imate
4 saznanja da će se nešto desiti i da to ne spriječite u vrijeme kada je to još
5 uvijek bilo moguće. Tako stoji u pravilu, da li je to tačno?

6 O: U pravilu stoji, mogu i pročitati: "Ako je znao ili mogao da zna da
7 njemu podčinjene ili druge jedinice ili pojedinci pripremaju izvršenje takvih
8 povreda", misli se na povrede pravila ratnih prava, "a u vreme kad je moguće
9 sprečiti njihovo izvršenje ne preduzme mere da se te povrede spreče."

10 P: Hvala Vam.

11 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim sada da se pokaže 7D717. U engleskom
12 to su stranice 2-3, a u B/H/S-u 6-7. Treba nam član 17.

13 P: Da biste svi znali šta je to, to su propisi koji se tiču ovlaštenja
14 komandanta brigade.

15 U ovom članu stoji:

16 "U odsustvu komandanta, zamjenik koji ga zamjenjuje u svim pravima i
17 dužnostima."

18 Da li to vidite?

19 O: Da. Član 17.

20 P: U situaciji kada je odsutan komandant, da li je Vaše tumačenje ovoga
21 člana to da načelnik štaba takođe ima dužnost da spreči počinjenje krivičnog

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 djela prema članu 21 koji smo maločas vidjeli?

2 O: Član 17 kaže "sa svim pravima i dužnostima komandanta", između
3 ostaloga, znači to se odnosi i na tačku 21. Svim pravima i dužnostima, pa i to
4 su, da kažemo, dužnosti.

5 P: U situaciji u kojoj načelnik štaba u odsustvu komandanta dođe do
6 saznanja da će biti počinjena krivična dela, onda bi bila njegova dužnost i samo
7 njegova dužnost u vrijeme kada je došao do tih saznanja?

8 O: Ukoliko je, znači postupao sa pravima i dužnostima komandanta, ja bih
9 rekao, znači da u tom slučaju se na njega odnosi tačka 21, jel ima sve njegove
10 dužnosti, pa između ostaloga i dužnost da preduzme mere da spreči povrede
11 pravila ratnog prava koje će se desiti, koje se pripremaju.

12 P: Hvala, gospodine.

13 G. HAYNES: [simultani prevod] Pogledajmo sada ponovno član 21, 2. dio, a
14 to je obaveza za pokretanjem disciplinskog ili krivičnog postupka protiv
15 počinioca.

16 P: Vi ste o tome već svjedočili pa neću nepotrebno da se vraćam na to.
17 No, postoji distinkcija između onoga koji... koja djela bi iziskivala
18 disciplinske mjere, a koja krivični postupak? Ako se bavimo činom ubivstva, onda
19 je to iziskivalo disciplinski postupak... da ne bi iziskivalo disciplinski
20 postupak nego krivičnu istragu, da li je to tačno?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, svakako. Naravno. Povrede pravila ratnog prava koje su moguće,
2 znači po ovim propisima, znači nisu sve u rangu onoga što bismo zvali teškim
3 povredama. Mogu biti povrede koje nisu teške i za njih bi jasno primerenija bila
4 disciplinska odgovornost. Ali ubistvo bi svakako, bez ikakvog razgovora, znači,
5 spadalo u tešku povredu ovih pravila. I svakako, iz nje bi proizilazila samo
6 krivična odgovornost.

7 P: Hvala Vam. Da razjasnimo sljedeće, a to je pitanje uspostavljanja
8 posebnih vojnih sudova.

9 G. HAYNES: [simultani prevod] Za to će nam biti potrebno da stavimo u
10 sistem elektronske sudnice dokazni predmet 4D525. U verziji na engleskom to su
11 stranice 2-3, a u verziji na B/H/S-u, to je 2. stranica.

12 P: Možda da svi prvo razmotrimo članove 8 i 9, a zatim član 13 iz ovoga
13 pravilnika. U članu 8 stoji da:

14 "Vanredni vojni sud može se obrazovati za vrijeme ratnog stanja za
15 suđenje za krivična dijela iz člana 9."

16 U članu 9 kaže:

17 "Pod uslovima iz člana 8 ovog zakona, vanredni vojni sud će suditi
18 vojnim licima iz sastava vojne jedinice čije je starješina obrazovao sud kao i
19 drugim licima zatečenim u zoni odgovornosti te jedinice, za krivična dela protiv
20 Vojske Republike Srpske. I to za neizvršenje i odbijanje izvršenja naređenja,
21 protivljenje pretpostavljenom, prelazak i predaja neprijatelju, neizvršenje
22 dužnosti..."

23 Zatim, ako okrenemo stranicu, vidimo u zaključku:

24

25

26

27

28

29

30

1 "Napuštanje dužnosti, položaja, slabljenje borbenog morala i napad na
2 službeno lice,"

3 Molim da pogledamo član 13. U članu 13 kaže se da:

4 "Presuda vanrednog vojnog suda može da bude samo smrtna kazna."

5 Ovaj sud, posebni preki sud se ne odnosi na situaciju u kojoj komandant
6 otkriva ili možda otkriva da su počinjena krivična djela prema neprijateljskim
7 zarobljenicima. To nema nikakve veze sa ovim, zar ne?

8 O: Izričito, znači, Zakon o važenju zakona o vojnim sudovima, znači, u
9 ratnom stanju ne govori o tome. Postoji eventualna mogućnost da širim tumačenjem
10 jedne od odredaba u njegovoj nadležnosti izvedemo taj zaključak. Ali, ponavljam,
11 izričito ne govori. Ako bismo podigli malo gore na član 12. Još malo gore; 11.,
12 10., 9.... E, tu. Ovaj drugi stav, to je jedina mogućnost, znači da određenim,
13 ponavljam širim tumačenjem izvedemo zaključak o nadležnosti vanrednih vojnih
14 sudova, između ostalog i za ta krivična dela. Ali, ponavljam, za to nam je
15 neophodno tumačenje.

16 Inače, primarno su vanredni vojni sudovi zamišljeni, znači da sude da
17 dela protiv Vojske Republike Srpske. Što se vidi kad se pogledaju nabrojana
18 krivična dela.

19 P: Svrha ovog dijela pravilnika je da se komandantu omogući u ratnim
20 uslovima da izvrši egzekuciju nad onima koji su počinili akt veleizdaje, da li

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je to tačno?

2 O: Pa, sad zavisi od ovoga kako ste rekli "akt veleizdaje", kako ga da
3 kažem, tumačite. U pravnoj nauci kod nas pod veleizdajom se podrazumeva samo
4 napad na ustavno uređenje. Ali to je naučni pojam, nije zakonski pojam. Znači,
5 termin "veleizdaja" nećete naći u Krivičnom zakoniku bivše SFRJ, već napad na
6 ustavno uređenje. Znači, primarno je, ovaj zakon, odnosno ovi vanredni vojni
7 sudovi jesu, znači primarno usmereni na izvršioca onih krivičnih dela kojima se
8 napada, znači Vojska Republike Srpske. To je primarno, *ratio legis*. Ponavljam,
9 znači mogućnost da određenom vrstom tumačenja ovog poslednjeg, znači, rečenica u
10 članu 9. postoji da se izvede i zaključak o nadležnosti ovih sudova i za ova
11 dela koja ste pomenuli. Ali za to bi bilo potrebno, ponavljam, jedno zaista šire
12 tumačenje.

13 P: Dobro. Pokušavam da dođem do onoga šta je trebao da uradi komandant
14 nakon što bi otkrio krivično djelo, na primjer ubivstvo. Na primjer, htio sam da
15 sugerišem disciplinski postupak. Čak i da je to predviđeno ovim propisima, čak i
16 ako su osnovani, ovakvi posebni vojni sudovi nemaju nikakvu jurisdikciju osim
17 ako je ubivstvo počinio neko ko je pripadnik njihovih snaga. Da li je to tačno?

18 O: Da. Ovo poslednje što ste rekli, disciplinska odgovornost bi bila
19 potpuno neprimerena za bilo kakvo ubivstvo. A krivični postupak ne može da
20 pokrene vojni starešina. Može da ga inicira prijavom. Što i stoji u tački 21 na
21 samom kraju. Znači, ako nije ovlašćen, pokreće disciplinski krivični postupak.
22 Dužan je da prijavi ono što zna.

23 P: Hvala Vam.

24 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Moram da interвениšem. Na stranici 58 u
25 retku 20: "Ne može završiti krivični postupak", a svjedok je rekao: "Pokrenuti".

26 SVJEDOK: Pokrenuti, da.

27

28

29

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

2 PREVODITELJICA: Mikrofon predsjedavajućeg sudije nije uključen.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes.

4 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala. To je bilo od velike pomoći. Da
5 razjasnimo, Vi niste ovo pročitali, ali pročitali ste taj dio gdje se kaže da i
6 komandant treba da istraži krivično djelo. U pasusima 5.6 do 5.8 Vašeg
7 izvještaja, to su stranice 39-40 u verziji na B/H/S-u. Možda će nam pomoći ako
8 nas podsjetite šta ste tu htjeli da kažete?

9 O: U tački 5.6 mog izvještaja?

10 P: 5.6 do 5.8.

11 O: Da. U pitanju je znači ta poslednja obaveza iz člana, pardon, iz
12 tačke 21 propisa o primeni pravila ratnog prava u oružanim snagama SFRJ. Ono što
13 sam želeo da... znači, u ova tri poslednja stava objasnim to je kako nastaje i
14 kako izgleda krivična odgovornost za nepoštovanje te obaveze. Pošto tačka 21
15 sama po sebi ne uspostavlja krivičnu odgovornost, ona uspostavlja samo obavezu.
16 A krivična odgovornost je definisana Krivičnim zakonom. Konkretno bi bili u
17 pitanju član 199, znači, ne prijavljivanje krivičnog dela iz bivšeg Krivičnog
18 zakona SFRJ koji se u Republici Srpskoj, znači tada zvao Krivični zakon
19 Republike Srpske. I delo iz člana, mislim 185 Krivičnog zakonika Republike
20 Srpske - posebni deo, što je bivši KZ Socijalističke Republike Bosne i
21 Hercegovine. Znači, ovde sam objašnjavao šta taj pojam znači. To je, da kažem,
22 zajedničko bilo delo za celu bivšu SFRJ i u svim zakonima kasnije...

23 PREVODITELJICA: Molim, malo usporite.

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Izvinjavam se. Izvinjavam se.
2 Znači, kako, ono što sam znači hteo tu da objasnim je kako izgleda ta
3 krivična odgovornost, kakav je način prijave. Prijava nema formu. Znači, može
4 biti usmena, može biti pismena forma. Nije uopšte važna forma prijavljivanja.
5 Zatim, zakon ništa ne precizira, ne samo ni formu nego bilo kakav dalji oblik
6 prijave. Takođe, ono što je zakon definisao to je da nije precizno ni pravio
7 razliku između organa koji je nadležan da tu prijavu primi ili ne. Zašto? Zato
8 što je pisan za sve. Krivični zakon kad je pisan, nije se razmišljalo znači o,
9 posebno o vojnim starešinama, već je pisan za prosek, za prosečnog čoveka.
10 Prosečan čovek će najpre otići u policiju i prijaviti krivično delo, je l' tako?
11 To se... to je normalno bez obzira što je za, u suštini nadležan za postupak
12 tužilac, je l' tako?

13 Zakonodavac, znači polazi od pretpostavke da prosečan čovek ne zna čak
14 ni precizno koji je organ nadležan; zato i ne govori ništa o tome da li se ne
15 prijavljuje delo nadležnom. Odnosno, da li se prijavljuje nadležnom ili
16 nenadležnom organu. Državni organi su dužni da o nadležnosti vode računa i oni
17 će sami, ukoliko bi neki građanin nenadležnom organu prijavio, krivično delo
18 prosledili nadležnom tužiocu. Zbog toga se u krivičnom zakonu ne govori, znači
19 pored forme prijavljivanja ni o tome ko bi bio nadležan da tu prijavu primi. U
20 slučaju, znači... Da.

21 P: Hvala Vam. Ostavimo to po strani na trenutak. I ako mogu, preći ću na
22 paragraf 3.19 Vašeg izvještaja.

23 G. HAYNES: [simultani prevod] U obje verzije to će biti na stranici 16.

24 P: Tu Vi govorite o odredbama pravilnika Službe organa bezbjednosti,
25 pasusi 51-56.

26

27

28

29

30

1 Imate li to ispred sebe? Možete li da se podsjetite?

2 O: Da, da, evo ga, imam.

3 P: Unutar strukture brigade Vojske Republike Srpske odgovornost za
4 istragu krivičnih djela potpadala je pod nadležnost kojeg organa?

5 O: Kada smo govorili o Zakonu o vojnim sudovima, rekli smo da, znači
6 ovlašćenja Ministarstva unutrašnjih poslova, njihovih pripadnika po Zakonu o
7 vojnim sudovima u postupku pred vojnim sudovima preuzimaju organi bezbednosti i
8 vojna policija, svako u svom delokrugu.

9 P: Pogledajmo član 52 /u engleskom transkriptu "53"/ gdje kaže:

10 "Kad postoji osnovana sumnja da je počinjeno krivično djelo unutar
11 organa bezbjednosti, onda su nadležni organi obavezni da poduzmu odgovarajuće
12 mjere, a da počinilac ili... ne pobjegne."

13 Zatim: "Viši nadređeni oficiri /nerazgovjetno/ podneće krivičnu prijavu
14 nadležnom vojnom tužilaštvu."

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li iz ovoga proizilazi da, ako na bilo koji način organ bezbjednosti
2 sazna za počinjenje zločina, ima dužnost i obavezu da istraži zločin i da
3 osigura ta... da se počinilac ne krije ili ne pobjegne?

4 O: Može se reći znači da ima ova ovlašćenja koja su u članu 52, odnosno
5 tački 52 ovog Pravilnika definisana. Ali to još uvek strogo nije istraga, je l'
6 tako, neophodno je da rješenje o sprovođenju istrage bude doneto po Zakonu o
7 krivičnom postupku. U strogom smislu te reči "istrage".

8 P: Ali ovlaštenje da se to uradi ne proističe iz bilo kakvog naređenja
9 komandanta brigada, da li je to tačno?

10 O: To da, da. Ne proizilazi. Kao što bi policija bez ikakvog naređenja u
11 postupku pred redovnim sudovima iste ove poslove radila, ne treba joj nikakvo
12 naređenje ako sazna za krivično delo, da reaguje. Tako i organi bezbednosti,
13 odnosno vojna policija, opet kako zakon kaže "svako u svom delokrugu", ne
14 trebaju znači posebno naređenje da ono delo za koje znaju da ga i ispituju, da
15 utvrde, znači šta se desilo.

16 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Da, gospodine
17 Lazareviću?"/

18 G. LAZAREVIĆ [simultani prevod] Intervencija. U transkriptu na stranici
19 62, redak 8 svjedok je spominjao redovne sudove i redovne situacije, jer on i
20 kaže *vis-a-vis* sudova.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Možete nastaviti, gospodine
22 Haynes.

23 G. HAYNES: [simultani prevod] Ako gospodin Lazarević kaže da je tako,
24 usuđujem se reći - jeste, ali moram da proverim sa svjedokom.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Profesore, da li se slažete sa
26 ovim razjašnjenjem koje je rekao gospodin Lazarević?

27
28
29
30

1 SVJEDOK: Da.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Možete nastaviti.

3 SVJEDOK: Da. To je ono što sam rekao. Da.

4 G. HAYNES: [simultani prevod]

5 P: Da Vam dam konkretan primjer: u okolnostima u kojima načelnik
6 bezbednosti brigade... Ja dobivam prijevod na francuski.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I ja. Moraćemo da proverimo, verovatno
8 je pogrešno pritisnuto dugme. Možete nastaviti.

9 G. HAYNES: [simultani prevod]

10 P: U okolnostima u kojima načelnik bezbednosti brigade dođe do saznanja
11 o mogućem počinjenju krivičnog dela, dužnost mu je, prema ovom pravilniku, da to
12 istraži bez obzira na bilo kakvo naređenje komandanta brigade, da li je to
13 tačno?

14 O: Da. Ja mislim da to sledi logično iz ovoga što sam prethodno rekao.

15 P: I zapravo to čak ide i dalje. I zapravo njegov komandant brigade ne
16 može da mu naredi da to ne istražuje, jer on ima obavezu prema pravilima da to
17 istraži?

18 O: Pa, ukoliko bi dobio nezakonito naređenje, bilo koji pripadnik
19 oružanih snaga, na osnovu člana 239 Krivičnog zakona Republike Srpske, znači
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 može da se odupre takvom naređenju. Jer, prema Zakonu o vojsci, nezakonito
2 naređenje nije dužan da sprovede. E, kada dođemo do Krivičnog zakona, tu je
3 jedan osnov za isključenje protupravnosti unet, a to je naređenje
4 pretpostavljenog. On u izuzetnim slučajevima može da bude osnov, naređenje koje
5 će isključiti protupravnost, ali ne može u slučaju kada je naređenje nezakonito.
6 U tom slučaju već sam onaj ko ga dobije dužan je da se odupre takvom naređenju.

7 Što će reći, kada se vratimo na Vaš primer, znači, bilo kakvo nezakonito
8 naređenje da je dobio ne bi smeo, ne bi trebao da ga sprovede.

9 P: Hvala. Sada Vas molim da se vratimo na obavezu zapovednika da prijavi
10 zločin kao što ste Vi naveli u tačkama 5.6 do 5.8 Vašeg nalaza.

11 U okviru brigade, ukoliko komandant brigade ustanovi da je počinjen neki
12 zločin, neko krivično delo on ima obavezu da to prijavi svom načelniku
13 bezbednosti, zar ne?

14 O: Pa moglo bi se, moglo bi se reći da da. Pravi, znači, pravo mesto na
15 kojem bi trebalo prijaviti bilo koje krivično delo bio bi svakako tužilac vojni.
16 Ali obzirom da Krivični zakon, znači rekli smo strogo ne imenuje adresata te
17 prijave, moguće je prijaviti i nenadležnom, strogo rečeno i nenadležnom organu,
18 a pri tome opet ispuniti obavezu. U praksi se najčešće to i dešava. Ljudi,
19 prosečan čovek ne zna puno o pravu i o nadležnostima pa najčešće kad sazna za
20 krivično delo ode u policiju, je l', ne ode kod tužioca. Ovo bi mogli grubo da
21 uporedimo s tim. Znači, da komandant jedinice svom organu bezbednosti ili svom
22 vojnom policajcu prenese informaciju o krivičnom delu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ali, Vi u Vašem izveštaju u tačkama 5.6 do 5.8 spominjete da ta
2 dužnost više ne postoji u situacijama kada postoji neki objektivni razlog da se
3 toga ne pridržava. Da li i dalje ostajete pri tome?

4 O: To je, to je ovo što sam Vam i rekao. Ja nisam tu ništa promenio.
5 Znači, može da se smatra da je obaveza koju Krivični zakon postavlja pred svakog
6 građanina u članovima koje sam naveo ispunjena i kada se i nenadležnom organu
7 prijavi krivično delo. Razlozi nisu važni. Zato sam rekao, objektivni i
8 subjektivni razlozi nisu važni. Zakonodavac, znači nije želeo da optereti
9 krivično delo sa mnogo elemenata, jer je pošao od pretpostavke da se odnosi na
10 sve građane to krivično delo. Odnosno, na prosečnog čoveka. Znači, razlozi nisu
11 ni važni. Ja sam, eto primera radi naveo i jedne i druge koje bi krivično pravo
12 došli u obzir /sic/, ali razlozi nisu važni.

13 P: Hteo bih da razmotrite neke okolnosti, a to su sledeće okolnosti,
14 recimo, ovo je kontekst: komandant brigade otkrije da je počinjeno krivično delo
15 u koje je umešan i njegov načelnik za bezbednost, a možda i njegov
16 pretpostavljeni po stručnoj liniji. Šta mislite, kome on treba da prijavi? Kojoj
17 instanci?

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospođo Nikolić.

19 GĐA NIKOLIĆ: Mislim, časni Sude, da je gospodin Ristivojević u nekoliko
20 navrata rekao da on ne poznaje vojna pravila i da nije vojni ekspert.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Da li želite nešto da kažete,
22 gospodine Haynes? Da li nastavljate sa Vašim pitanjem, pošto ste ovo čuli?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. HAYNES: [simultani prevod] Pa, meni se čini da je ovo upravo suština
2 njegovog nalaza. Tačke 5.6 do 6.8 su upravo o ovom pitanju. Ja samo tražim od
3 njega da on primeni to što je napisano na određene okolnosti, na određenu
4 situaciju.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ristivojeviću, možete
6 odgovoriti na pitanje.

7 SVJEDOK: Da. Pazite, ja razumem ovu logičku petlju koju, da kažem,
8 gospodin Haynes sad mene ovim hipotetičkim primerom stavlja /sic/. Onaj ko bi
9 trebô da istraži krivična dela je navodno - kako kažete - umešan u njih.
10 Zakonodavac, ja mislim, nikad nije predvidio takvu mogućnost. Pa samim tim u
11 onim članovima zakona koji uređuju krivična dela, neprijavlјivanje krivičnih
12 dela - 199 KZ SFRJ, odnosno 185 bivšeg, znači KZ-a Socijalističke Republike BiH,
13 on takvu situaciju nije ni predvidio, nije je uređivao. Ponavlјam, zakon se
14 piše, znači za sve, za sve prosečne moguće situacije. Država nikada neće poći od
15 toga da policija, je l', vrši krivična dela pa da nemate, ili tužilac, pa da
16 nemate kome da prijavite.

17 Ja bih rekao da pravo tu ništa ne rešava u ovom slučaju. I po meni bi
18 ovo pre bilo, znači, pa možda činjenično pitanje pre nego da Vam kažem pravno.
19 Kome bi sad trebao da prenese tako nešto da ispuni svoju obavezu? Znak pitanja,
20 mislim. Zaista je... Ne, ne. Rekao bih da krivično pravo koje je onda bilo na
21 snazi nije ovakvu situaciju ni predviđalo niti uređivalo. Ja ću se s Vama
22 složiti da je logički zaista ovako apsurdno, znači da kako ste Vi postavili
23 primer: onaj ko treba da se bavi krivičnim delima ih vrši. Ali mislim da
24 zakonodavac tu od te nelogičnosti nikad nije pošao i zato tu situaciju nije
25 uredio.

26

27

28

29

30

1 /Nerazgovjetno/ Morô bih da razmislim, pravo da Vam kaŕem, da li on u
2 tom sluĉaju ispunjava svoju obavezu, ako takvom prenese... za kriviĉna dela.

3 P: U redu. Ja ću Vam onda predoĉiti jednu situaciju: moŕe li to biti, ta
4 obaveza biti ispunjena tako ŕto će komandant brigade obavestiti svog nadreĉenog
5 komandanta korpusa?

6 O: Pa, pravo da Vam kaŕem, recimo ja bih pokuŕao da se... evo, da sam ja
7 u toj poziciji, da pokuŕam sebe da stavim, svakako bih se obratio nekom drugom.
8 Jer onaj ko vrŕi kriviĉna dela, makar bio i nadleŕan da ih suzbija je takoĉe za
9 prijaviti. Znaĉi, Vi imate obavezu da prijavite i kriviĉna dela za koje znate,
10 ali ako je u njih umeŕan onaj - kako Vi hipotetiĉki postavljate stvar - znaĉi,
11 ko bi trebo da suzbija, Vi i njega treba da prijavite. A potpuno je nelogiĉno da
12 njega prijavite njemu samom. Znaĉi, morate ga prijaviti nekom drugom. Znaĉi, u
13 svakom sluĉaju trebalo bi prijaviti nekom drugom. Evo, ja bih tako protumaĉio,
14 da kaŕem, ono ŕto bi pravo traŕilo od onoga ko sazna za kriviĉno delo.

15 P: Ne ŕelim da oteŕavam stvari, gospodine Ristivojeviću, ali svi mi ovde
16 smo pravnici i svi znamo ŕta znaĉi primeniti pravne norme na faktiĉke situacije.
17 Vi ste ovde doŕli kao ekspert da nam date Vaŕe miŕljenje i ja ću Vam sada
18 ponoviti pitanje joŕ jednom. Dakle, u situaciji gde komandant brigade smatra da
19 ne moŕe da prijavi problem svom naĉelniku za bezbednost zato ŕto je taj naĉelnik
20 za bezbednost eventualno i sam umeŕan u poĉinjenje kriviĉnog dela, da li bi on
21 ispunio svoju obavezu po zakonima koji su vaŕili u Jugoslaviji, ukoliko bi on
22 prijavio svom nadreĉenom komandantu korpusa? To je moje pitanje.

23 O: Mislim da bi moglo. Evo, na osnovu onoga ŕto sam rekao, mislim da bi
24 se moglo reĉi da je na taj naĉin ispunjena obaveza prijavljivanja. S time da bi

25

26

27

28

29

30

1 onda trebalo prijaviti ne samo krivično delo, nego i takvog podređenog koji je
2 umešan u krivično delo.

3 P: Hvala lepo.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Haynes. Gospodo
5 Nikolić, da li ste razmislili ponovo?

6 GĐA NIKOLIĆ: Ne. Hvala, časni Sude.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala. Gospodine Vanderpuye?

8 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedniče. Dobro
9 večer svima. Ja imam nekoliko pitanja koje bih želeo da postavim svedoku.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Rekli ste nam oko 15 minuta?

11 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Da.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda ćemo nastaviti do pauze. I
13 nadamo se da ćete završiti do tada.

14 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] U redu. Hvala, gospodine predsjedniče.

15 Unakrsno ispituje g. Vanderpuye:

16 P: Dobro večer, profesore Ristivojeviću. Ja se zovem Vanderpuye i ja ću
17 Vam postaviti pitanje u ime Tužilaštva o ovom ispitivanju i unakrsnom
18 ispitivanju. Ako Vam nešto nije jasno, molim Vas, recite. Ja ću to pokušati da
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 reformulišem tako da Vi to možete da, da možete da shvatite šta mene interesuje.

2 Kad se uzmu u obzir međunarodni standardi koji regulišu pitanje
3 ophođenja sa zatvorenicima, odnosno sa zarobljenicima - a to su, recimo Ženevske
4 konvencije i tako dalje - možete li da potvrdite da se one primenjuju na
5 okolnosti koje ste Vi proučavali u Vašem nalazu?

6 O: Da. Svakako. Propisi o primeni pravila o ratnom pravu u oružanim
7 snagama to i kažu, da su oni zasnovani na odredbama međunarodnog prava, odnosno
8 onih međunarodnih ugovora koje je bivša SFRJ ratifikovala. Drugim rečima, taj
9 akt Propisi o primeni pravila, znači, ne ustanovljava nova prava i dužnosti, već
10 on samo pokušava postojeća prava i dužnosti sa međunarodnog nivoa da prenese u
11 jedan oblik koji će prosečnom vojniku biti lakše razumljiv. Ili bolje reći,
12 razumljiv. Znači, da sistematizuje te norme, ovaj, da ih pojednostavi, pojasni i
13 tako. Da. Odgovor bi bio - da. Znači, važe bez daljnjeg. Taman i kada recimo ne
14 bi postojali ovi propisi, svejedno bi norme međunarodnog prava obavezivale,
15 ovaj, bivšu SFRJ jer je ratifikovala konvencije, Ženevske, prvi dopunski
16 protokol, prvi, drugi dopunski protokol, i tako.

17 P: Hvala Vam na tom odgovoru. Kad ste pripremili svoj nalaz, Vi ste ga
18 pripremali imajući u vidu tačke optužnice protiv gospodina Borovčanina, u
19 optužnici. Da li je to tačno?

20 O: Možemo reći da je moj posao bio, znači, između ostalog da proverim,
21 odnosno da dam nalaz kakav je pravni položaj policijskog komandanta koji je
22 pretpodčinjen jedinici Vojske Republike Srpske u okviru borbenih zadataka. A
23 gospodin Borovčanin je bio takav, kao što znamo.

24 P: U zaključcima koje ste izvukli u izvještaju, ti zaključci su izvučeni
25 imajući to u vidu, zar ne?

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Kada ste ocenjivali međunarodno pravo koje se primenjuje u konkretnim
3 okolnostima koje ste Vi razmatrali, odnosno kojima ste se bavili u svom nalazu,
4 Vi ste svakako između ostalog priznali autoritet ovoga Suda da primenjuje
5 Ženevske konvencije u ocenjivanju okolnosti za koje se gospodin Borovčanin
6 tereti. Odnosno, krivična djela za koja se tereti?

7 O: Pa da. Ja mislim da to nisam nigde sporio u mom izveštaju. Znači,
8 nije ni bio, znači predmet ocene to. Jer ja, kak' se zove, samo sam znači trebô
9 da unutrašnje pravo, ovaj, da kažem izveštačim, analiziram. Unutrašnje pravne
10 norme pravnog poretka Republike Srpske.

11 P: Slučaj je u Vašem izvještaju da državno zakonodavstvo Republike
12 Srpske *eksplicite* a ne *implicite* podrazumeva primjenu međunarodnog prava. Da li
13 je to tačno? Oprostite, ne vidim odgovor u zapisniku. Možda mogu ponovo da Vam
14 postavim pitanje.

15 SVJEDOK: Znači, kako sam razumeo Vaše pitanje...

16 G. VANDERPUYE: [simultani prevod]

17 P: Oprostite, ja ću reformulisati. Moja je greška. Ovi zakoni Republike
18 Srpske koje ste Vi proučavali uključuju u sebe, obuhvataju i međunarodna pravila
19 i ratno pravo, zar ne?

20 O: Da. Da.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, po definiciji, proučavajući domaće zakonodavstvo, Vi ste
2 automatski proučavali i primenu međunarodnih normi, zar ne?

3 O: U dobroj meri ili u najvećoj meri može se reći - da. S tim da treba
4 reći da određenih manjih razlika između unutrašnjeg prava i međunarodnog u ovom
5 pogledu ima. To je zato što je bivša SFRJ kada je preuzimala norme međunarodnog
6 prava u unutrašnji pravni poredak i kada je propisivala, znači akte dalje nekad
7 otišla i koji korak dalje od, ovaj... normi međunarodnog prava. Ili otišla u
8 nekom drugom pravu i tako.

9 Ali načelno i generalno, da. Odgovor može biti znači da. Nije, znači
10 prepisan svaka da kažem odredba precizno. Nekih manjih razlika ima. Zatim, norme
11 međunarodnog prava ne regulišu sve od detalja. Pa onda se normama unutrašnjeg
12 prava dalje razrađuju, ovaj, određene obaveze i tako.

13 U suštini bivša SFRJ je bila relativno možemo reći ažurna na tom polju.
14 A države koje su je nasledile u pravilu su preuzimale te norme jer nisu imale
15 vremena, verovatno ni resursa da se, dok da kažem traje rat, ovaj bave time.
16 Zato su u pravilu preuzimale one normative koje je imala bivša SFRJ.

17 P: U redu. Hvala Vam na tome. A sada da probam da ovo rezimiram. Nisam
18 siguran da sam Vas shvatio. Vi zapravo ne osporavate ovaj Tribunal i njegovu
19 primenu Ženevskih konvencija u proučavanju toga, odnosno proceni zločina za koje
20 je optužen gospodin Borovčanin.

21 O: /nečujno/
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: U redu. Dakle, sada što se tiče primene međunarodnih normi, da li je
2 tačno da domaće zakonodavstvo u Zakonu o unutrašnjim poslovima nalaže da se one
3 primenjuju? Ukoliko želite, mogu to da Vam pokažem i na ekranu.

4 Ali ja se konkretno pozivam na dužnost koju imaju zvaničnici, odnosno
5 službena lica Ministarstva unutrašnjih poslova u Republici Srpskoj... za
6 održavanje ustavnog reda.

7 O: Na šta mislite? Da. Da, to je, govorite o poslednjem stavu član 35, o
8 zakletvi ovlašćenog službenog lica. Ako sam Vas dobro razumeo, je l' tako?

9 P: Da. Tačno je. U ustavnom poretku u Republici Srpskoj. Dakle, svako
10 zvanično službeno lice u Republici Srpskoj u Ministarstvu unutrašnjih poslova je
11 obavezno da se trudi da održava ustavni poredak, zar ne?

12 O: Da. Da. Da.

13 P: A to se ponavlja i u članu 36 gde se traži od ovlašćenih službenih
14 lica da vrše poslove i zadatke koji su usmereni ka zaštiti ustavnog poretka, zar
15 ne?

16 O: Da.

17 P: Vi znate da po Ustavu Republike Srpske, po članu 5 se ustavni poredak
18 definiše, između ostalog i kao zaštita nacionalnih grupa i manjina i gde se
19 garantuju ljudska prava i njihova primena u skladu sa međunarodnim standardima,
20 zar ne?

21 O: Da. Većina ustava, mislim ima takve odredbe, to je... da, da.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 /nečujno/.

2 P: I sve te obaveze koje se tiču primene međunarodnih standarda se
3 primenjuju na osnovu Zakona o unutrašnjim poslovima i važe kako u mirnodopsko
4 tako i u ratno vreme, zar ne?

5 O: Samo molim Vas, budite precizniji. Kažete "svi ti standardi", jeste
6 tako rekli? Možete samo, molim Vas preciznije pitanje?

7 P: Da. Dakle, ti standardi koji zahtevaju da ovlašćena lica u
8 ministarstvu primenjuju međunarodne standarde i da vrše svoje obaveze i dužnosti
9 jednako kako u mirnodopsko vreme tako i u vreme rata? Ili kada postoji ratna
10 opasnost, zar ne?

11 O: Načelno govoreći, da. Samo što je reč "standardi" koju Vi koristite
12 dosta... ovako... da kažem široka i neodređena. Zbog toga je neophodno, znači
13 preciznije propisati u svakom unutrašnjem pravnom poretku kada dođe do
14 poštovanja određenih normi, je l' tako, šta to znači "međunarodni standardi".

15 Recimo, ovi propisi o primeni Pravila o ratnom pravu u oružanim snagama
16 su baš otprilike posledica tog pristupa. Nazovimo to međunarodnim standardima
17 ili ratno pravo. Znači, zakonodavac bivše SFRJ je baš u želji, znači da to učini
18 dostupno pripadnicima oružanih snaga, bez obzira što su oni mogli pročitati i
19 Ženevske konvencije i druge međunarodne akte, on je napravio formu u kojoj je to
20 njima lakše i jednostavnije i brže dostupno, razumljivo, sistematizovano. Znači,
21 uvek treba te široke, da kažem, pojmove svesti na konkretne norme, je l'?

22 P: U redu. Dakle, norme na koje se ja pozivam su pre svega propisi o
23
24
25
26
27
28
29
30

1 primeni međunarodnog ratnog prava u SFRJ, u oružanim snagama SFRJ. Dakle, to je
2 dokazni predmet P4209 /u engleskom transkriptu: "P409"/.

3 Ako konkretno - ako želite ja ovo mogu da stavim na ekran - a naročito,
4 oprostite, pod zaglavljem 9 gde se govori o međunarodnim ugovorima i ostalim
5 pravnim instrumentima u oblasti ratnog prava koje SRFJ ratifikovala i priznala,
6 prihvatila dakle. Koliko vidimo u ovom konkretnom dokumentu, njih je 20. Dakle,
7 to su ti međunarodni standardi na koje se ja pozivam. I da li se slažete sa tim
8 da ovi konkretni međunarodni standardi su ono što se spominje pod, u okviru
9 termina "ustavni poredak" u Zakonu o Ministarstvu unutrašnjih poslova i Zakonu o
10 primeni zakona o unutrašnjim poslovima? Da li se slažete sa tim?

11 O: Slažem se da su ovo međunarodni ugovori koje je bivša SFRJ
12 ratifikovala, odnosno priznala, koji je obavezuju. Što će reći, oni su obavezno
13 pravo, znači u državi. Obavezuju sve njene da kažem građane, državljane. Bez
14 obzira da li je neko pripadnik policije ili ne, on bi svakako bio obavezan ovim
15 normama. Ne mora biti ni pripadnik policije za to.

16 P: A u slučaju gospodina Borovčanina da li su te norme bile obavezujuće
17 za njega u njegovom svojstvu ovlašćenog službenog lica Ministarstva unutrašnjih
18 poslova? Bez obzira da je pretpodčinjen Vojsci Republike Srpske ili ne, zar ne?

19 O: Kada je ovlašćeno službeno lice - a to je prema članu 35, znači kada
20 neposredno obavlja zadatke državne i javne bez... operativne zadatke na
21 poslovima državne i javne bezbednosti tada ima jedna ovlašćenja. Ona koja su u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Zakonu o unutrašnjim poslovima propisane. Kada je podređen, znači jedinici VRS,
2 drugim rečima, kada obavlja borbene zadatke, on tada gubi jedan deo svojih
3 obaveza. Ali naravno da ne gubi sve. A nemoguće je tvrditi, na primer da neko
4 samo zato što izgubi status ovlašćenog službenog lica, recimo nema obavezu da
5 poštuje ratnog zarobljenika, recimo, i njegov život - kao što to zahteva ratno
6 pravo, odnosno propisi o primeni ratnog prava.

7 Znači, sada govorimo, kada siđemo na jedan niži nivo, na nivo ovlašćenja
8 unutar pripadnika unutarnjih ministarstva, kada obavljaju pojedine poslove
9 /sic/. Znači, kada siđemo na nivo bukvalno, znači pojedinih pravila. Ono što
10 čini ovlašćenje jednog takozvanog ovlašćenog službenog lica, znači, pošto su to
11 poslovi javni, iz državne bezbednosti i operativni zadaci na njima, kada dobije
12 borbene zadatke on te poslove ne obavlja. I svaki drugi pripadnik MUP-a kada ih
13 obavlja. I zato se, znači količina ovlašćenja menja prema onome što Zakon o
14 unutrašnjim poslovima daje ovlašćenom službenom licu. Jer prirodno je da onaj
15 koji ima borbeni zadatak, ko se bori da ne može da se bavi zadacima javne i
16 državne bezbednosti. Ali to ne znači - ja ću se tu složiti s Vama - znači, da bi
17 to značilo da nekog sada ne obavezuje međunarodno ratno pravo. Ne. Taman posla.
18 To bi, da kažem, bio pogrešan zaključak.

19 P: Da li biste se složili prema članu 2 Zakona o primeni zakona o
20 unutrašnjim tokom neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, dakle konkretno
21 po tom članu 2, da se Zakon o unutrašnjim poslovima i drugi propisi koji
22 regulišu unutrašnje poslove primenjuju sem ukoliko nisu konkretno spomenuti kao
23 izuzeci? Dakle, da bilo koje obaveze koje je gospodin Borovčanin imao po Zakonu
24 o unutrašnjim poslovima bi i dalje postojale i primenjivale bi se i u slučaju

25
26
27
28
29
30

1 neposredne ratne opasnosti ili stanja rata, sem ukoliko taj zakon konkretno ne
2 odredi drugačije, ne predvidi izuzetak?

3 O: Složio bi se da nemate ovu reč "konkretno" u Vašem pitanju. Zato što
4 član 2 Zakona ne kaže "konkretno". On samo kaže "ako ovim zakonom nije drugačije
5 uređeno". Moje mišljenje, moje tumačenje ovog zakona, da član 13 kaže šta je ono
6 što te jedinice kada su podčinjene Vojsci Republike Srpske rade. One su u
7 borbenim dejstvima. I samim tim ne mogu biti na poslovima državne i javne
8 bezbednosti, neposredno obavljati zadatke. To je, logički se te dve stvari ne
9 spajaju. Ne mora u zakonu baš sve biti izričito navedeno, znači ovo ovlašćenje
10 postoji, a ovo automatski ovo ne postoji. Mislím, ako donesete o jednoj istoj
11 stvari pravni akt kasnije, on prirodno derogira raniji, je l' tako? Ovde znači
12 imate zakon koji reguliše unutrašnje poslove u neposrednoj ratnoj opasnosti,
13 ratnom stanju koji predviđa, evo glavi 4 upotrebu jedinice policije u borbenim
14 dejstvima. Kada ih upotrebljavate u borbenim dejstvima, ja mislim da bi logičko
15 tumačenje zakona bilo da ne možete da ih upotrebljavate na poslovima javne i
16 državne bezbednosti. Jel /?jer/ do kojeg biste drugačije došli rešenja u praksi?
17 Da li bi policajac koji ima borbeni zadatak i koji treba da se bori morao da
18 ostavi pušku i da se bavi operativnim zadacima javne državne bezbednosti ili bi
19 trebao da kaže: "ne, neću time da se bavim, baviću se borbom"? Da li on ima
20 pravo da bira? Ja mislim da nema. On jednostavno jedno ovlašćenje mu uzimaju da
21 bi dobio drugo ovlašćenje koje po mom skromnom mišljenju su za njega mnogo
22 nepovoljnija jer u borbi će možda izgubiti glavu. A na poslima državne javne
23 bezbednosti je ta šansa manja. Mislím da bi bilo, ne bi bilo dobro tumačenje
24 zakona, ovog člana 13 da ovlašćenja ostaju zajedno. Znači, u momentu kad neko
25 dobije poslove, znači u borbi, tumačenje zakona da ostavi i jedno i drugo

26

27

28

29

30

1 ovlašćenje zajedno, po meni ne bi bilo dobro tumačenje ovog zakona.

2 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ja mislim da
3 imam još jedno 5-10 minuta. Možda da napravimo sada pauzu ili da nastavimo?

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa pustio sam da nastavite jer sam
5 mislio da ćete završiti. Napravićemo...

6 G. VANDERPUYE: /nedostaje simultani prevod/
7 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/
8 SVJEDOK: Ako možemo da nastavimo, ako naravno, svima odgovara i nije
9 protivno pravilima, ja...

10 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Mislim da je bolje da napravimo pauzu.

11 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] I ja ću imati neka dopunska pitanja.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda ćemo sada napraviti pauzu
13 od 25 minuta i vidimo se posle toga.

14 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U međuvremenu, gospodine McCloskey i
16 gospodine Živanoviću i gospođu Fauveau porazgovarajte jedno 5 minuta da biste
17 odlučili kako želite da nastavimo. Mi Vam stojimo na raspolaganju.

18 ... Početak pauze u 17.51h
19 ... Sjednica nastavljena u 18.16h

20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Izvolite sjesti.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete nastaviti, gospodine Vanderpuye.

22 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

23 P: Ponovno dobro veče, gospodine Ristivojeviću.

24 O: Dobro veče.

25 P: Prije pauze smo govorili o Zakonu o provođenju zakona o Ministarstvu
26 unutrašnjih poslova. Govorili smo o članu 2.

27
28

1 Vaš stav nije da taj Zakon o provođenju zakona o unutrašnjim poslovima u
2 vreme rata, Vaše mišljenje nije da on na neki način umanjuje obaveze gospodina
3 Borovčanina da se pridržava međunarodnih standarda, uključujući i Ženevske
4 konvencije?

5 O: Moje mišljenje je, znači, da norma međunarodnog prava obavezuju
6 određenu državu, odnosno njene građane. Ako oni prihvate, je l' tako, tu normu,
7 ratifikuju međunarodnu konvenciju, kada govorimo o načelu. Ali, znači, kada
8 govorimo i siđemo u detalje moći ćemo naći da pojedinu normu može jedan da
9 ispuni građanin, a drugi ne može jer nije u poziciji.

10 Na primer, verujem da bi svako ko učestvuje u borbi bez obzira na rang i
11 bez obzira na jedinicu iz koje dolazi, svakako ima obavezu da poštedi život
12 ratnog zarobljenika, da se čovečno ponaša prema njemu. Tu ne bi smelo svakako da
13 bude razlike. Ali ako bismo ušli recimo u te propise o primeni pravila ratnog
14 prava, u neke detalje, došli bismo do odredbi koje bi samo neki ljudi mogli da
15 ispune, neki ne. Recimo, odredba člana dvadeset i..., tačke 24 koja govori o
16 represalijama, na primer. Videćete da samo starešine određenog ranga mogu
17 represalijske, da donesu odluku, da se one primene. Znači, kada siđemo u
18 konkretne...

19 P: Ako mogu... Ja ne pitam o kazni. Samo hoću da znam da li ste Vi
20 mišljenja da kada se govori o Zakonu o provođenju zakona o Ministarstvu
21 unutrašnjih poslova, njegovoj primeni tokom ratnog stanja ili ratne opasnosti,
22 hoću da znam da li je Vaše mišljenje da taj zakon ukida obavezu gospodina
23 Borovčanina koju bi on imao da nije tog zakona da poštuje i da se pridržava
24 međunarodnih standarda, naročito Ženevskih konvencija. Da li je Vaš stav da po
25 tom zakonu ili shodno tom zakonu ne mora da se pridržava Ženevskih konvencija

26

27

28

29

30

1 ili mora?

2 O: Ne. Ne mogu da kažem da ovaj zakon i na koji način, načelno znači
3 bilo kom pripadniku policije koji učestvuje u borbenim dejstvima daje za pravo
4 da ne poštuje norme međunarodnog ratnog prava.

5 P: Hvala Vam za to. Mislim da to mogu malo više dovesti u sferu
6 realnosti. Ako imate komandanta jedinice MUP-a koja je bila pretpodčinjena u
7 skladu sa ovim naređenjem iz 10. jula, pretpodčinjena Vojsci Republike Srpske, u
8 situaciji kada se on nalazi na mjestu gdje postoje ratni zarobljenici, a njegove
9 jedinice su razmještene po cijelom području u neposrednoj blizini... A on na
10 raspolaganju ima resurse i ljudstvo koje se može baviti tim zarobljenicima i
11 svjestan je da ti zarobljenici u nekim slučajevima bili ubijeni, u drugim
12 primjerima ranjeni. I postoji značajan broj..., on sam primjećuje da postoji
13 znatan broj, nema li on obavezu da zaustavi ono što se dešava? Nije li to
14 njegova obaveza prema Ženevskim konvencijama?

15 O: Ja mislim da sam na slično pitanje imao prilike pre par dana da
16 odgovorim. Konkretno da li tačka 21 propisa o primjeni pravila ratnog prava
17 obavezuje i komandanta policijske jedinice, znači, kada je pretpodčinjena Vojsci
18 Republike Srpske. I moj odgovor je tada bio: da. Jer moje je mišljenje da
19 obavezuje u pogledu, znači, svojih podčinjenih. Što će reći, dužan je da
20 preduzme mere, da spreči krivična dela koja se pripremaju. Tada sam takođe rekao
21 da je moje mišljenje - iako to izričito ne pišu u tački 21, ali da je to logična
22 posledica - da je dužan i da preduzme mere da spreči dela koja se dešavaju. I
23 nakon toga, poslednja obaveza da je dužan da prijavi ako je saznao naknadno

24

25

26

27

28

29

30

1 kasnije za krivično delo, da ih prijavi, kako tačka 21 kaže, nadležnom vojnom
2 starešini. A ta tačka 21 je iz međunarodnog prava. Znači, nije ona, da kažem,
3 što smo zajedno već konstatovali. Posledice neke, znači, inventivnosti domaćeg
4 legislatora, već je ona tu uneta u ove propise iz međunarodnog prava, da.

5 P: U tim okolnostima, kad on zna da se dešavaju ubivstva, ne bi li onda
6 bila njegova obaveza da zaustavi, da se to prestane dešavati?

7 O: Ja mislim da sam to sada malopre rekao. Znači, prva obaveza je da zna
8 da njegovi podčinjeni pripremaju krivična dela, preduzima mere da ih spreči.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak.

10 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Tražiti mišljenje vještaka o nekom
11 drugom pitanju, mislim da nije primjereno. I na Vijeću je da utvrdi na osnovu
12 svih činjenica da li postoji odgovornost gospodina Borovčanina. Nije na ovom
13 svjedoku da to utvrđuje.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li želite da to prokomentarišete,
15 gospodine Vanderpuye?

16 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Mislim da je sasvim primjereno s
17 obzirom koji je domen stručnih znanja ovoga svjedoka koji je sam naveo.

18 [Sudijske vijecaj]

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nikakva šteta nije nanesena. Svjedok je
20 već odgovorio. To je bilo relevantno pitanje. Ali bismo hteli da razjasnimo da
21 odgovor svjedoka ne obavezuje Vijeće kada se radi o međunarodnom krivičnom
22 pravu. Mi smo ti koji odlučujemo i to ne zavisi od toga šta kaže svjedok.

23 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Apsolutno.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako je to jasno, onda možemo nastaviti.
2 G. VANDERPUYE: [simultani prevod]
3 P: Gospodine, jeste li razumjeli moje pitanje?
4 O: Ja mislim da...
5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Već je odgovorio. Nastavite. Mislio sam
6 da sam ga na vrijeme zaustavio, ali nisam.
7 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.
8 Nisam to primijetio u zapisniku.
9 P: Ne bi li ta obaveza, ne bi li se ona odnosila i na zaustavljanje
10 drugih osoba koje sudjeluju u ubivstvima ili da zaustavi drugu vrstu ponašanja
11 koje je štetno po zarobljenike? Ne bi li njegova obaveza bila da zaustavi i
12 takvu vrstu ponašanja? Moje je mišljenje da je ova tačka 21 o kojoj govorimo
13 prvobitno bila napisana i zamišljena za vojne starešine, kako naslov i kaže.
14 Sada govorim o drugoj vrsti komandanta, policijskog komandanta. Koji za razliku
15 od vojnog starešine prvo nema čin, što je neophodan preduslov da bi mogô da
16 obavlja dužnost vojnog starešine.
17 Drugo, nema ni ona ovlašćenja koja ima vojni starešina. Kada dođemo,
18 znači dotle, mislim da ono što bi trebalo da se uzme u obzir kada tumačimo tačku
19 21 i obavezu policijskog komandanta, jer ovde izričito ne piše policijski
20 komandant, je li tako? Moramo znači tumačenje..., izvoditi zaključke šta
21 obavezuje policijskog komandanta. Moje je mišljenje da ono što treba da bude
22 relevantno i da se uzme u obzir jeste količina ovlašćenja. Ona treba da bude u
23
24
25
26
27
28

1 korelaciji s onim što je nečija obaveza. Šta to znači? Ukoliko jedan komandant
2 može i ima ovlašćenje da nekom izdaje naređenje, ima neke podčinjene - moje je
3 mišljenje da on ima obaveze u pogledu ponašanja tih ljudi u prvom redu. Za
4 razliku od policijskog komandanta, vojni komandant izdaje naređenja podčinjenima
5 ali i licima koja to nisu.

6 Prema pravilu službe Vojske Republike Srpske, mislim da je tačka 17 u
7 pitanju koja kaže "izdaje naređenja podčinjenima", a zatim kaže, "kada nema
8 nadređenog, najstariji po činu izdaje naređenja i svi su dužni da ga slušaju".
9 Za policijskog komandanta u Zakonu o unutrašnjim poslovima, Zakon o unutrašnjim
10 poslovima u neposrednom ratnom... u neposrednoj ratnoj opasnosti, ratnom stanju
11 - nisam mogô da pronađem ovakva ovlašćenja. Znači, ovlašćenje da zapoveda,
12 izdaje naređenja ljudima koji mu nisu podčinjeni. I s toga bih rekao sledeće
13 znači: moje mišljenje je da je kriterijum ovde količina ovlašćenja ono što bi
14 trebalo da prati obaveze. Ako neko ima mogućnost da nekim ljudima izdaje
15 naređenja, onda bi za njih i trebô da odgovara.

16 A za one za koje ne bi mogao da izdaje naređenja, moje mišljenje je
17 dakle da ka njima ne bi trebao, odnosno mogao da ima odgovornosti. Ovom
18 tumačenju pribegavam jer tačka 21, ponavljam, ne govori o policijskom, govori o
19 vojnim starešinama. Znači, mi moramo tumačiti ovu odredbu da bismo izveli
20 zaključak kako ona obavezuje policijskog komandanta.

21 P. U redu. Sada ću Vam nešto pokazati.

22 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] 4D371. Molim da se on pokaže u
23 elektronskoj sudnici. Mislim da će to biti 2. stranica u verziji na B/H/S-u.
24 Skrenuću Vam pažnju na tačku 2.

25 P: Ne znam da li je već vidite? Pročitaću u zapisnik.

26

27

28

29

30

1 O: Samo ako možete da se spusti, da se spusti dole. Sledeća strana u
2 verziji na srpskom, ako nije problem. Da.

3 P: To je uredba o provođenju pravila međunarodnog ratnog prava u Vojsci
4 Republike Srpske. U tački 2 spominje se komandant jedinica kao i članovi,
5 pripadnici vojske i drugih formacija koje sudjeluju u borbenim aktivnostima, i
6 preuzimaju odgovornost za primjenu pravila međunarodnog ratnog prava.

7 O: Da, da.

8 P: To bi se odnosilo i na gospodina Borovčanina?

9 O: Je li govornik o tački 2?

10 P: Tačka 2.

11 O: Za primenu pravila međunarodnog ratnog prava odgovorni su komandiri i
12 komandanti vojske. I svaki pripadnik vojske ili drugog oružanog sastava koji
13 sudjeluje, učestvuje znači u borbenim dejstvima. Ovo je načelna odredba na način
14 o kojem sam već govorio, verujem unazad 15 ili 20 minuta. Znači, načelna odredba
15 o tome da sve koji učestvuju u oružanim sukobima obavezuje međunarodno ratno
16 pravo, načeno.

17 A kad silazimo u detalje onda možemo da primenimo različite primjere za
18 različita ovlašćenja.

19 P: U redu. To je sve što sam htio da znam. Drugim rečima, ona se odnosi
20 na gospodina Borovčanina u njegovom svojstvu komandanta MUP-a, komandira MUP-a,
21 jedinica koje su bile pretpodčinjene Vojsci Republike Srpske u julu 1995.
22 godine?

23 O: Moje mišljenje je onako kako sam već rekao, a to je da komandira
24
25
26
27
28
29
30

1 policijske jedinice obavezuju ta pravila, da, u pogledu njegovih podčinjenih,
2 kako sam već i rekao. Jer mislim, kada dođemo znači do konkretnih pravila, do
3 njihove razrade, da se pojavljuju razlike. Svakog, verujem, obavezuje, znači
4 obaveza je da poštedi život ratnog zarobljenika. Tu sigurno nema razlike. Ali
5 ima razlike u tome ko je šta u vojsci, odnosno ko je šta u policiji, koju
6 dužnost obavlja, koja su mu ovlašćenja. I kad dođemo do konkretnih pravila,
7 sigurno ima razlike. Evo, naveo sam represalije kao primjer.

8 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Molim sada da se pokaže P4094 /u
9 engleskom transkriptu: "P409"/, P049, član 21.

10 Mislim da je to 15. stranica.

11 SVJEDOK: Da, smernice. Da.

12 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] To je 16. stranica u B/H/S-u.

13 P: Ovo je već bilo u zapisniku, ali sam htio da to vidimo. Tu se u tački
14 21 opisuje odgovornost za postupke podčinjenih. Tu stoji:

15 "Oficir će biti lično odgovoran za povrede pravila ratnog prava ako je
16 znao ili ako je mogao da zna da njemu podčinjene ili druge jedinice ili
17 pojedinci pripremaju izvršenje takvih povreda", i tako dalje.

18 O: Da. Tačka 21, o tome smo govorili već, da.

19 P: Tu se govori o odgovornosti gospodina Borovčanina u ovom konkretnom
20 slučaju kada se radi o jedinicama koje su druge, a ne one koje su podčinjene
21 njemu.

22 O: Je li to konstatacija ili pitanje? Ja se izvinjavam.

23 P: Pitanje.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja mislim da sam na to odgovorio. Evo, ponoviću. Znači, moje
2 mišljenje je sledeće: ovaj akt je pisan 1988. godine kada policija nije bila deo
3 oružanih snaga, već vojska i teritorijalna odbrana. I on je tada uzeo u obzir
4 ona ovlašćenja koja komandanti u vojsci, odnosno u teritorijalnoj odbrani - a ti
5 isto imaju činove i isto su vojnici - imaju u pogledu podčinjenih, pa zatim,
6 citiram: "Drugih jedinica i pojedinaca." Sada dolazimo u situaciju...

7 PREVODITELJICA: Usporite malo.

8 O: Izvinjavam se. Sada imamo drugu situaciju znači da je komandant druge
9 vrste formacije koja nije vojna, nije teritorijalna odbrana, policijske
10 formacije takođe postao deo oružanih snaga i može da se upotrebljava u borbenim
11 dejstvima. Mi ne možemo izričito, kad bismi išli čistim jezičkim tumačenjem
12 primeniti ovu normu na njega. Pročitali bismo u zaglavlju "vojni starešina"
13 prostim jezičkim tumačenjem i rekli to ne važi za njega. Ali, po mom mišljenju
14 to nije ispravno tumačenje jer bi nas dovelo u situaciju - a to sam govorio
15 prošle nedelje - da imamo dve vrste komandanata u borbi, jedne koji su dužni da
16 vode o svojim podređenima računa, a druge koji nisu. Verujem da bi to zaista
17 bilo nelogično tumačenje, i verujem da se Vi slažete sa mnom. I sada moramo da
18 pronađemo način kako da istumačimo ovu normu, a da se primenjuju i na komandante
19 tih drugih jedinica.

20 Ono što sam rekao ovde prošle nedelje, što je moje mišljenje, i rekô sam
21 pre 15 minuta i ponoviću sada: princip ili kriterijum kog treba da se pridržavam
22 u pogledu obaveznosti ove tačke 21 na komandanta jedinice koja nije vojna treba
23 da bude funkcionalno - šta su njegova ovlašćenja? I spram tih ovlašćenja treba
24 tražiti njegovu odgovornost. Ovo je zamišljeno za vojne starešine koje,
25 ponavljam, po pravilu službe vojnom mogu da izdaju naređenja i svojim
26 podčinjenima i onima koji to nisu. Upućujem na tačku 17 privremenih pravila o...

27

28

29

30

1 o..., pravilo službe Vojske Republike Srpske, privremeno iz 1992., tačka 17 koje
2 kaže, znači, naređenje izdaje prvo svojim podčinjenima ali, zatim najstariji po
3 činu i svim drugima, bez obzira da li su mu podčinjeni. Znači, vojni starešina
4 za koga je ovo zamišljeno...

5 PREVODITELJICA: Molim Vas, usporite.

6 O: U redu. Hvala Vam na ovome.

7 P: Već drugi put ponavljam ovo, ili treći možda.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, hteo bih da znam šta je
9 svedok rekao. Nismo čuli prevod.

10 SVJEDOK: /nečujno/

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu sada. Hvala Vam. Izvolite,
12 gospodine Lazareviću.

13 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Mislim da imamo problema sa prevodom
14 ovog dokumenta. U engleskoj verziji člana 21 piše:

15 "Oficir će bit lično odgovoran", a i u 2. paragrafu se govori o oficiru.
16 Dok u verziji na B/H/S-u stoji "vojni starešina", znači vojni oficir. I to je
17 možda uzrok zabune. Dakle, želio bih da Vam skrenem pažnju na ovo, čisto da
18 biste znali da se ovde govori o vojnom starešini.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Ali možda bi svedok već mogao da
20 nam kaže da li je on odgovorio na pitanje na temelju teksta na B/H/S-u koji ima

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pred očima ili se pozivao na verziju na engleskom?

2 SVJEDOK: Govorim o verziji B/H/S.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu onda. Dakle, nema više problema,
4 nastavimo, molim Vas.

5 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Moliću da se prikaže dokazni predmet
6 P28. Hvala Vam, gospodine predsjedavajući. Želeo bih da se pokaže prva stranica
7 kako bismo videli o čemu se radi. A onda ćemo preći na stranicu koja nas zanima.
8 Radi se o naređenju Glavnog štaba od 6. oktobra 1992. godine u pogledu smjernica
9 za utvrđivanje kriterijuma za krivično gonjenje.

10 P: Gospodine, jeste li Vi imali priliku da vidite ovaj dokument dok ste
11 pripremali svoj izveštaj?

12 O: Da, da.

13 P: Ovde se, dakle radi o smjernicama za određivanje kriterijuma za
14 krivično gonjenje. Dokument je pripremljen za potrebe Vojnog tužilaštva u
15 Glavnom štabu oružanih snaga, je li tako?

16 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] A prešao bih sada na narednu stranicu
17 prevoda na engleski jezik.

18 SVJEDOK: Niste mi dali prilike da odgovorim. Rekli ste: "Je l' tako?", a
19 niste mi dali prilike da odgovorim. Da l' mogu?

20 Prema ovoj verziji, znači, koju ja imam, rukom je dopisano kome je sve
21 upućeno. A nešto od toga stoji znači i u samom tekstu. Prvo, ja vidim da u njemu
22 samo piše "smernice za određivanje kriterijuma gonjenja", a ne vidim da piše
23 "naređenje". Ali, evo to nek' i ostane, da stavimo na stranu. Kada pogledamo

24

25

26

27

28

29

30

1 svrhu akta u 2. pasusu ovog zaglavlja, kaže: "Radi ujednačavanja kriterijuma o
2 oceni krivičnih dela i gonjenja učinilaca, organi vojnog pravosuđa izrađuju
3 smernice koje vam dostavljamo. Obaveze su da s tim upoznate starešine." Pa zatim
4 kaže da "ih proradite s organima vojne policije, bezbednosti, vojnim i
5 pravosudnim i drugim koji su po zakonu dužni da otkrivaju, prijavljuju..."

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Trenutak. Trenutak, molim Vas, stanite.
7 Saslušajte me. Prevodioci kažu da suviše brzo čitate. Usporite. Hvala Vam.

8 SVJEDOK: Hvala. Šta želim da kažem, znači...

9 SUDIJA AGIUS: /prevod engleskog transkripta: "Trenutak samo, gospodine
10 Lazareviću."/

11 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Izvinjavam se. Pre nego što nastavimo,
12 jedan deo odgovora svedoka nije ušao u zapisnik. Svedok je rekao: "Gledajući
13 ovaj dokument, ne vidim nigde da se radi o naređenju." Ja sam čuo da je on to
14 rekao, ali ne vidim da je to bilo gde ušlo u zapisnik.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ali ja nisam time iznenađen zato što se
16 jednostavno sve suviše brzo odvija. Ja ne mogu da očekujem od prevodioca da rade
17 brzinom svetlosti, a posebno ne u 7 sati uveče.

18 G. VANDERPUYE: [simultani prevod]

19 P: Sve što me zanima je, jeste li ikada ranije već vidjeli ovaj
20 dokument?

21 O: Da, da, da.

22 P: I jeste li ga razmotrili dok ste pripremali izveštaj?

23 P: Da. Tu je. Da.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. To je sve što me zanima.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Koliko Vam još treba vremena, gospodine
3 Vanderpuye? I Vama, gospodine Lazareviću, koliko će Vama biti vremena potrebno,
4 koliko vremena očekujete da će Vam trebati za dodatna pitanja? Znade, želio bih
5 da danas završimo s ovim svedokom.

6 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Ovo je u suštini zapravo moje
7 poslednje pitanje.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu onda. Nemojmo gubiti vreme.
9 Izvolite.

10 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Molim Vas, 8. stranicu prevoda na
11 engleski jezik i stranicu 29 na B/H/S-u.

12 SVJEDOK: 29? Nema 29.

13 G. VANDERPUYE: [simultani prevod]

14 P: Ta bi stranica trebala već da bude prikazana na ekranu koji je pred
15 Vama. Vidite li šta je na ekranu, gospodine?

16 O: Vidim, samo, Vi ste rekli stranica 29, a ta ne postoji u smernicama.
17 One završavaju sa stranom 17. Samo ste verovatno pogrešili oko broja strane.

18 P: Da. Kod Vas, u Vašem primerku na papiru je 17 stranica.

19 O: Da.

20 P: U redu. Koliko ja vidim, to bi mogla biti 13. stranica. Odnosno,
21 možda je 13. stranica u pitanju.

22 O: 13. je ovde, da.

23 P: Što se tiče engleske stranice, zapravo je ona koja je na ekranu iza
24 one koju vidimo na B/H/S-u.

25

26

27

28

29

30

1 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Dakle, trebalo bi da se prikaže
2 naredna stranica elektronske verzije ovog dokumenta. Mislim da je to stranica
3 broj 9. U redu.

4 P: Ono što se sada vidi u elektronskoj sudnici je onaj odeljak koji se
5 tiče krivičnih dela protiv čovečnosti i kršenja međunarodnog zakona temeljem
6 paragrafa 16, odnosno poglavlja 16 Krivičnog zakonika. I tu stoji deo na koji
7 bih Vam skrenuo pažnju. Iz ovoga sledi:

8 "Izričita odgovornost starešine vojnog korpusa Republike Srpske da dâ
9 naređenja komandujući oružanim snagama čiji pripadnici mogu počinuti ili
10 počinjavaju neko od ovih krivičnih dela, da preduzme bezkompromisne radnje kako
11 bi sprečio takvo ponašanje. Ova odgovornost mu pripada po prirodi stvari i to
12 posebno osobama koje imaju visoki čin i državicima, svim onima koji zauzimaju
13 važne pozicije unutar vojske ili javnih organizacija, a koje se u konkretnim
14 okolnostima nađu u situacijama da izdaju naređenja. Ako oficiri utvrde da su
15 pripadnici oružanih snaga Vojske Republike Srpske počinili ili počinjavaju takva
16 dela, a ne preduzmu nikakve mere da bi to sprečili, sprečili te posledice tih
17 dela ili ta dela, i da izlože počinioce krivičnom gonjenju, onda ih to čini samo
18 po sebi odgovornim za ova krivična dela."

19 U Vašoj analizi ovih smjernica da li biste da bi se ovo moglo primeniti
20 direktno na ponašanje gospodina Borovčanina za koje se on i tereti ovom
21 optužnicom?

22 O: Rekao bih sledeće: ovaj pravni akt u svojoj pravnoj prirodi ne
23 ustanovljava prava i obaveze. On je deklarativnog karaktera. Njegov je cilj da
24
25
26
27
28
29
30

1 napravi znači smernice, da oni u vojnom pravosuđu koji će se baviti ovim
2 krivičnim delima uputi šta su elementi tih krivičnih dela, pobliže, da bi oni
3 sutra lakše mogli da politiku krivičnog gonjenja ujednače.

4 Znači ovaj akt ne treba tumačiti na način da on uspostavlja bilo šta
5 novo, već samo ono što već piše u Krivičnom zakonu ili u drugim pravilima.
6 Znači, ne treba ga shvatiti na taj način da on ustanovljava neka nova prava i
7 obaveze koja inače ne postoje u pravnom poretku. On je deklarativnog karaktera.
8 On samo deklarirše ono što postoji već u pravnom poretku.

9 Po meni, ovo što ovde piše, što ste sada pročitali, ne razlikuje se od
10 tačke 21 o kojoj smo već govorili, a koju sam Vam već protumačio na moj način.

11 PREVODITELJICA: Prevodioci mole svedoka da uspori.

12 P: Bojim se da niste odgovorili na moje pitanje. Ono glasi: ovde se radi
13 o smjernicama, i ja Vas pitam da li se one primenjuju na gospodina Borovčanina u
14 situaciji u kojoj se našao, u okolnostima iz jula 1995. godine?

15 O: Po mom mišljenju, smernice su deklarativnog karaktera. Ne proizvode
16 pravne obaveze niti daju prava bilo kome - ne gospodinu Borovčaninu, bilo kome.
17 One su deklaracija postojećeg prava. One govore o onome što već postoji. Ne
18 ustanovljavaju ništa novo. One su izrađene sa ciljem da se popišu elementi
19 krivičnih dela da bi vojno pravosuđe lakše moglo da ujednači politiku gonjenja.
20 Što piše na prvoj strani ovde, razumete? Znači, ovo nije akt koji ustanovljava
21 bilo šta novo. On govori o postojećem pravu, postojećim krivičnim delima iz
22 glave 16 Zakona. Razumete? Ovo je interpretacija tužioca, vrhovnog, Republike

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Srpske.

2 Znači, ovo je interpretacija vrhovnog tužioca Republike Srpske
3 postojećeg prava, glave 16. Krivičnog zakonika. I zatim dalje, drugih normi.
4 Razumete? On govori o postojećem pravu. Ne ustanovljava neka nova prava i
5 obaveze. Deklerativnog je karaktera. Kao recimo naređenje predsjednika Republike
6 o poštovanju prava ratnog prava... o poštovanju pravila ratnog prava iz 1992. Da
7 li ono ustanovljava nova prava i obaveze? Ono je deklarativnog karaktera. Ono
8 deklariše obaveze koje već imaju ljudi u Republici Srpskoj, pripadnici oružanih
9 snaga. Razumete?

10 P: Da, u potpunosti.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Na kraju krajeva, kao što sam ja već
12 ranije rekao, mi ćemo u Pretresnom veću na kraju izvesti zaključke u pogledu
13 toga da li se radi o direktivi ili se radi o naređenju, i o kojoj se
14 odgovornosti ovde radi.

15 G. VANDERPUYE: [simultani prevod] Da. Gospodine predsjedavajući, ja
16 zapravo nisam imao nameru da se vraćam na to pitanje. Ali sam hteo da pitam
17 svedoka u vezi sa obavezom gospodina Borovčanina u odnosu na ponašanje drugih
18 pojedinaca koji možda njemu nisu bili određeni, njemu ili nekoj drugoj vojnoj
19 jedinici. Vi ne tvrdite, gospodine, svojim odgovorom, pretpostavljam da ako je

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bio upoznat sa počinjenjem nekih krivičnih dela od strane ovih jedinica, čak i
2 ako one nisu njemu podređene ili pod njegovom kontrolom da on - ako se tu nađe -
3 nije bio obavezan da interveniše i da nije bio obavezan da stavi, da jednostavno
4 okonča to protivpravno ponašanje prema ratnim zarobljenicima. Vi to ne tvrdite?

5 O: Evo, sad ću Vam reći sledeće: ono što sam Vam do sad rekao, to tvrdim
6 u pogledu obaveza starešine po tački 21 i mom tumačenju tih obaveza.

7 U pogledu ove situacije konkretne koju ste mi sad Vi izložili, Krivični
8 zakon bivše SFRJ u glavi krivičnih dela protiv života i tela ima jedno krivično
9 delo koje bi moglo da se...

10 PREVODITELJICA: Molimo svedoka da uspori. Hvala.

11 SVJEDOK: Da.

12 O: ... ima jedno krivično delo koje bi moglo da se primeni na ovu
13 situaciju o kojoj Vi govorite. Zove se "nepružanje pomoći". Onaj ko može da
14 pruži pomoć drugome ko se nalazi u opasnosti po život, a tu pomoć može da pruži
15 a da ne ugrozi svoj život ili život nekog drugog lica, ukoliko ne ispuni tu
16 obavezu, ide u zatvor. Znači, bila je predviđena zatvorska kazna za to krivično
17 delo. I ona se zove "nepružanje pomoći". Znači, ono što želim da kažem je da ta
18 situacija o kojoj Vi govorite do određene mere pokrivena Krivičnim zakonom.

19 P: Hvala Vam, gospodine Ristivojeviću na ovom odgovoru. Nemam više
20 pitanja.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazareviću, koliko Vam
22 vremena treba?

23 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, bojim se da će mi biti
24 potrebno najmanje bar 30 minuta zato što imam dosta dokumenata. Obavešten sam da
25 let gospodina Ristivojevića, da je predviđen za sutra poslepodne. Pa mislim da

26

27

28

29

30

1 ću uspeti da završim za 30, 40 minuta.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja ne mislim da ćemo se tomu
3 usprotiviti pod uslovom da sve ovo bude u razumnim granicama. Hoćete li početi
4 odmah sada ili sutra?

5 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Pa možda bi bilo bolje da počnem sutra,
6 zato što ću, ako budem imao vremena da se organizujem, možda uspeti čak i da
7 skratim, nakon što budem preispitao današnji zapisnik.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu onda. Ja sam Vas to pitao
9 nadajući se da ćete mi dati taj odgovor.

10 [Pretnosno vijeće i sekretar vijećaju]

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi sutra radimo poslepodne. U koliko
12 sati je svedokov let?

13 SVJEDOK: U 17.30h.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U 17.30h. Dobro, trebalo bi da
15 stignemo. Znači, ako počnemo u 14.15h i ako Vi završite u pola sata, onda bi
16 trebalo da stignete na avion. U redu onda. U redu. Daćemo Vam 30 minuta i ni
17 minut više, osim ako uspete da nas uverite da Vam je potrebno više, ali zaista
18 morate biti ubedljivi.

19 Dakle, spremite se, spakujte se tako da možete odmah direktno odavde
20 otići na aerodrom. Hvala Vam.

21 Završavamo sa pretresom.

22 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite molim.

23 ... Sjednica završena u 18.54h.

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Nastavak zakazan za četvrtak,
13.11.2008., u 14.15h.

srijeda, 12.11.2008.

Predmet br. IT-05-88-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.